ԹԻՒ 7671   19 ՅՈՒԼԻՍ 1911   ԵՐԵՔՇԱԲԹԻ   1 Août 1911 N. 7671   نومرو ٧٦٧١ ١٩ تموز ١٣٢٧ صالی

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՏԷՐ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆ
ԳԱՐԵԳԻՆ ՊՕՅԱՃԵԱՆ
Կ. ՊՈԼԻՍ - ՂԱԼԱԹԻԱ
آره‌ولك
یومی وسیاسی غزته
صاحب امتیاز ومدیری قره‌کین بویاجیان
درسعادت — غلطه
ابونه فیاتلری پوسته اجرتیله برابر ولایات
ایچون سنه‌لکی ١٠٠ آلتی آیلغی ٥٤ غروشدر

نسخه‌سی ١٠ پاره
10 ՓԱՐԱ

آره‌ولك
AREVELK
JOURNAL ARMÉNIEN
DIRECTEUR-PROPRIÉTAIRE
K. BOYADJIAN
CONSTANTINOPLE-GALATA

ԽՄԲԱԳՐԱՊԵՏ՝ Ե. ՕՏԵԱՆ

ՀԻՄՆՈՒԱԾ 1883ին   FONDÉ EN 1883   تاریخ تأسیسی ١٨٨٣ . بازار ایرتسندن ماعدا هر کون نشر اولنور .

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

	Տարեկան	Վեցամսեայ
Գաւառներու համար	160	54
Արտասահման »	35	20 Ֆր.

Պարսկաստանի Տագնապը
Միջազգային Տեսակէտով

Թէ ո՛ր կողմը պիտի յաղթէ, տակաւին յայտնի չէ, ահագին տագնապ մըն է որուն մէջ ինկած է Պարսկաստան, որ այժմ գոյութիւն ունեցող տէրութիւններու ամէնէն հինն է, բացի Չինացիներէն և Ճափոններէն։

Իր 4—5000 տարուան կեանքին մէջ միայն երեք տարի սահմանադրական եղած ըլլալով՝ իր ժողովրդեան ուղն ու ծուծը մակարդուած ու տարրացած է բացարձակապետական սկզբունքներով։ Գիտութիւն և արուեստ անգամ ընդհանրապէս անծանօթութիւն դարձած է իր ժողովրդեան ամենամեծ մասին, որ մասնաւորական չափերու խաւարի մէջ կ'ապրի, իսկ կրօնամոլութիւնը չափ ու սահման չունի։

Ուստի կասկածելի է այդպիսի ժողովրդեան մը սահմանադրասիրութիւնը, մանաւանդ երբ այնպէս գաղափար կազմած ըլլայ թէ Սահմանադրութիւնն օգուտ մը չունի, [illegible] ժողովուրդները սովորութիւն ունին աշխարհին ամէն խառնակութեան մէջ ձեռքը [illegible] համար թէ պատրաստած՝, կերած խառնին չափ ինչ կա՞յ։

Այդպիսի ըմբռնում ունեցող ժողովրդեան համար երեք տարին բաւական ժամանակ էր, պէտք էր որ Սահմանադրութիւնը երկիրը դրախտ դարձնէր։

Բայց այս պատճառներով անոր այժմէն կարելի չէ գիտնալ թէ զանոնք Շահը պիտի յաղթէ թէ սահմանադրական կառավարութիւնը, թէպէտ աւելի հաւանականութիւնը այս վերջինին կողմն է, զի մտաւորական և զարգացած դասը անկեղծ սահմանադրական է և օրուան պաշտօնական կառավարութեան ձեռքն է, մինչ բանակն Մէհմէտ Ալին դեռ նոր պիտի աշխատի այդ կողմն, զօրութիւն հաւաքել։

Բայց խնդիրը այժմ այն տեսակէտով չենք քններ թէ երկու կողմէն ո՛րը պիտի յաղթէ՝ այլ այն տեսակէտով թէ միջազգային քաղաքականութեան մէջ ինչ աչքով կը դիտուի Պարսկաստանի այս ներքին պատերազմը որ կը մղուի սահմանադրականներու և միապետականներու միջև։

Այլ արդէն եթէ ամէնէն աւելի շահագրգռուած երկու տէրութիւններն, այն է Անգլիա և Ռուսիա, չուզէին, այս պատերազմին անկարելի կ'ըլլար, վասն զի իրենք հրաւիրուած էին անկէ յետոյ բանապետին Պարսկաստանէ դուրս [illegible] և չաս դիւրութիւն ունէին, մանաւանդ Ռուսիա, արգիլելու անոր Պարսկաստանի վերադարձը, քանի որ անկէ նոյն իսկ Ռուսիոյ հողէն և ռուս շոգենաւով անցած է Պարսիկ հողը։ Երեւակայել թէ ռուս ոստիկանութիւնը որ այնչափ հզօր կազմակերպութիւն և արթուն աչքեր ունի, չէ իմացած Մէհմէտ Ալիի փախուստը ռուս հողին վրայէն դէպի պարսիկ հողը, աշխարհի ամենամեծ միամտութիւն կ'ըլլար։

Նոյնպէս երեւակայել թէ Անգլիա հսկող ըլլալով չէր գուշակած զանոնք բռնաւորին ձեռնարկները պատասխանին մէջ և իր փախուստի մասնաւորութիւնը, նոյնքան ծիծաղելի միամտութիւն վերագրել է բրիտանական դիւանագիտութեան գործակալներուն։

Իսկ թէ ինչո՛ւ չարգիլեցին ոչ մին և ոչ միւսը բռնապետին այս ձեռնարկները և թողին որ խանգարէ Պարսկաստան երկրին անդորրութեան և ապահովութեան մասնակի, ահա այդ իսկ է խնդիրը, voila la question.

Բնական է թէ Մէհմէտ Ալին այնչափ անխիղճ, հայրենադաւ և գազանաբարոյ չէ որ իր անձը ու գահը միայն մտածելով՝ իր հայրենիքին անկախութիւնը, ազատութիւնը և ապագան բնաւ չմտածէր, և փոխն անգամ չէ թէ իր յարուցած քաղաքական ներքին պատերազմը կրնայ իր երկրին կործանման պատճառ ըլլալ։ Անշուշտ ինքը այն վատերէն է որ կ'ըսէ. «Պարսկաստանի թագաւորութիւնը ինծի չըլլալէն ետք՝ թող տղուս ալ չըլլայ, ուրիշին ալ չըլլայ, աւելի լաւ է որ օտարին անցնի։»

Աւելորդ է ըսել թէ այսպիսի գարշելի վատ մը պատրաստ է իր յօժար կամքովը երկրին անկախութիւնը օտարին ծախել ալ, եթէ իր անձնական շահը այնպէս պահանջէ, բաւական է որ ինքը լաւ թագաւորի տիտղոս կրէ, ըլլալով օտարին գերիշխանութեան կամ պաշտպանութեան տակ։

Եւ միթէ հարկ կա՞յ ըսելու թէ Ռուսիոյ համար աւելի հաճելի է այդպիսի վեհապետ մը գահակալութիւնը պարսիկ արքայական աթոռին վրայ, քան սահմանադրական կառավարութեան ձեռքը [illegible] բաւ բնաւ զարմանալու տեղի չկայ թէ ինչո՛ւ չարգիլեց այդ նախկինին իր երկրի վրայէն փախուստը և Պարսկաստանի մուտքը։

Գալով Անգլիոյ որ սահմանադրական կառավարութեանց մայր հայրենիքն է, ինչպէս կ'ըլլայ որ չարգիլեց Սահմանադրութեան դէմ դաւելու և պատերազմելու համար ռազ եկող այդ բռնաւորին շարժումները, քանի որ ինքն ալ Ռուսիոյ չափ հրաւիրուած էր անոր Պարսկաստան վերադարձն արգիլելու դաշինքի պայմաններուն։

Ասոր պատասխանը շատ պարզ է. որովհետեւ Ռուսիոյ հետ համաձայնութիւն մը կնքած է փոխադարձ շահերու վրայ հիմնուած, չկրնար հակառակիլ անոր քաղաքական հակումներուն մանաւանդ որ եթէ անոնք իրագործուին՝ ինքն ալ անմասն չմնար Պարսկաստանի աւարէն, վասնզի առաջուց արդէն որոշուած և ճշդուած են իրենց միջև Պարսկաստանի այն շրջանակները որ պիտի պատկանին իրենց իւրաքանչիւրին, ուստի եթէ այդ շրջանակները վայրկեան մը առաջ իրենց ուղղակի տիրապետութեան տակն անցնին, միթէ գէշ կ'ըլլայ, քանի որ Մէհմէտ Ալիի բացած ներքին պատերազմն այդ հաւանականութիւնն առաջ կ'ածայ։ Հետեւաբար Անգլիա ինչո՞ւ հակառակի Ռուսիոյ ձեռնարկներուն ի Պարսկաստան, ձեռնարկներ՝ որոնց յիմար գործիքն է տխմար և կոյր Մէհմէտ Ալի նախկին շահը։

ՄԱՐԿՈՍ ՆԱԹԱՆԵԱՆ

ԳՐԱԿԱՆ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐ (*)
«ՓԱՆԴԻՒՌԻՆ ՇՈՒՐՋ»
Ա.

Անշուշտ ընթերցողները լաւ կը յիշեն թէ «Արեւելք»ի այս սիւնակներուն մէջ Մերուժան Պարսամեանի «Քրիզանթէմ» խորագրով մէկ երկին վրայ քննադատութիւն կատարած եմ։ Հոն պարզօրէն ներկայացուցած էի Պ. Պարսամեանը իբր բնիկ ֆանթէզիստ, և ոչ իբր քնարերգու։ Ցոյց տուած էի թէ «Քրիզանթէմ»ի հեղինակը յստակ արտայայտուելու մարմաջէն՝ մանկական պարզամտութիւնէ անդին անցած չէր, որովհետեւ յստակը՝ խորունկութեամբ յստակն է, իսկ ցամաքօրէն պարզը՝ անտաղանդ և անախորժ բան մը, որ զուրկ կը մնայ յուզումէ։ Նմանապէս [illegible] նոյն այդ կարճ ուսումնասիրութեանս մէջ հակիրճ ըսած էի թէ «Քրիզանթէմ»ի հեղինակին կիրարկած լեզուն՝ բանաստեղծութեան արժանի և բարեբեր լեզու մը չէր, խիստ սովորական և շատ ընթացիկ ձեւաբանութիւններու և ասութիւններու [illegible] մը պարզապէս։ Անցողակի կ'ըսեմ յիշած էի իր «Եփրատի Ջահեր» խորագրուած մէկ արձակ քերթուածը, որ հակառակ իր փոքրիկ խորագրին՝ կատարեալ յուսախաբութիւն մըն էր, և այս [illegible] հատուածն ինծի, ըսելով թէ այդ կտորին սեւերը իրեն անհաշտ կուգան։ Անշուշտ Պ. Պարսամեան սխալած էր հոդ՝ Բերայի «Տէրքօզ» ջուրին փոխարէն Եփրատի վրայ գրելով։ Ինծի այնպէս կը թուէր երբ իր պարբերական catalogue — գրքոյկներուն մտած եմ՝ հոն գտած եմ ո՛չ հոգի մը քնարական ճախրանքով, ո՛չ յղացում մը հարազատ, ո՛չ ալ ինքնատպութեան յատուկ նշոյլ մը։ Այս անտանելի ունայնաբանը —ինչպէս կ'որակէր Արշ. Չօպանեան— աղաչափական թեւալուն կտաւորութեան դէմ իսկ հակառակ է, արձակի և «բանթիւք»ի վիճմանքներուն ասելի տալով։ Եթէ ընթերցողները կը յիշեն, կարճ օրինակ մը տամ իր քերթուածներուն յատկացուցած գրգռական չարաչրական լեզուէն։ Ամէն մէկուն վրայ քերթուածին ձեւը vers libre մըն է, որ թաւալուն արուեստի տեսակէտով աւելի հեռու դժուարապահանջ աշխատութիւն մը պէտք է ունենայ.— Մարկ ըրէք այս կտորին,

Զուանը անցուցին վիզին,
Ու գանձը գժռային
Երբ աթոռ կը քաշէր
Անոր ոտքերուն տակէն,
Շառաչումով ինկաւ գետին
Հայուն մարմինը դժբաղդ։
Զուանը փրթած էր։

Կը տեսնե՞ք ուրեմն յստակութիւնը, եզնիկը հոս աշխարհաբարի է վերածուած։ Եթէ երբեք քնարերգութեան մէջ ինծ [illegible] և գրական խորքի [illegible] առաւելութիւնն, գոնէ [illegible] հանգէս չունենայ նկատմամբ։ Իմ հրատարակած հատորին մէջ Պ. Պարսամեան կրնայ նկատի առնել գրական խորքը, կրուսութեան խնամքը, երաժշտութիւնը, և այս ամենուն վրայ գրուած տաղիկ զրոյցը։ Այս կէտերը գիտնալէն վերջ՝ «Ձնձուն և գայլին» բառերը կը վերցնէ, անոնց վրայ իր մակերեսիկ քմահաճոյքը պարզելով։ «Գայլին» և այս կարգի մէկ քանի բառեր՝ Եղիշէ Եպիսկ. Դուրեանի կիրառածներն են, իրենց հնչուն և իմաստուն կազմութեամբը անպայման յանձնարարելի(**)։ Պարսամեան զգուշացած ըլլալու է հիմա։ Իսկ գալով «մարիկ» և «քնակ» աշխարհաբարի բառերուն՝ ասոնք հայերէնի մէջ անտիպութիւններ բերող «Նուագական անուններու կիրառումն են, կը տեսնե՞ք տարբերական ծանօթութիւններու բացակայութիւնը։ Եւ յետոյ ամբողջ հատորին մէջ կը գտնէ սպրդած բառ մը [illegible] համար կրճատման հանդիպեր է։ Այսպէս բառ մը և փոքրիկ յապաւում մը՝ կը բաւեն եղեր «տաղի քաղաքնոր» մը յղանալու։ Ոճի մը կիրարկման սիրոյն գրի առնուած այս հրչութիւնը, կը յիշեցնէ այն գաղափականները որոնք փոքրուն խորագրի մը համար կը զոհեն իրենց չարադրութիւնը։ Այդ յապաւումներուն արդարեւ հակառակ եմ, սակայն ամբողջ ութը Ֆօրմանոց հատորի մը մէջ մէկ կամ երկու բառ միայն կայ այդպէս։ Պր. Պարսամեան այսուհետեւ հոհոսի տիպար մըն է, և Ռուսահայերը զինք այդպէս կ'անուանեն պար-

---

(*) Վերջերս հրատարակուած «Շանթ»ի կիսամսեայ հանդէսի երկրորդ թիւին մէջ, ՓԱՆԴԻՒՌԻ վրայ Մերուժան Պարսամեանի կողմէ կատարուած ծաղկեցեան միակողմանի քննադատութեան մեր ակնարկ պատասխանը՝ որ նոյն երկրորդ թիւ հանդէսի հրատարակութեան օրը յանձնուեցաւ «Արեւելք»ին, և սակայն [illegible] ներու այժմէականութեան համար անոր հրատարակութիւնը [illegible] օրուան մը յետաձգուեցաւ։ Ծ. Ց.

(**) Այս կարգի հոյնանիկ կիրառութիւններով գլխաւորաբար ծանօթ եղած են Ալիշանի գրչին, բայց եւ իր ստուարածալ «Նուագք»ները։ Հոն թէեւ գանձագանութիւն մը չկայ նիւթերու նոյնիմաստ ճարտարութիւնը ազօրել, սակայն կատարուած քաղցրալուր բառակերտութիւնները կը գերազանցեն Նարեկացիինը։ «Անահիտի Մեհեան» քերթուածս գրի առնելու համար ստիպուած եմ կարդալ Ալիշանի «Հին Հաւատք»ը կամ «Հայոց Հեթանոսութիւնը» անուն ստուար հատորը։ Ծ. Ց.

بین‌الملل نقطهٔ نظرندن عجمستان بحرانی

جاپون وچین حکومتلرندن ماعدا ، دول حاضره میانده اك اسکی بولنان عجمستان حکومتی بیوك بر بحران کچیرمکده اولوب ، مشروطیت واستبداد طرفدارلرندن هانکیسنك غلبه چاله‌جغی هنوز معلوم دکلدر .

عجمستان درت بش بیك سنه‌لك موجودیتیله انجق اوچ سنه‌دنبرو مشروطیته نائل اولدیغندن اهالینك بنیه‌سی استبداد افکاریله تخمر ایده‌کلمشدر . پك سفیل بر محیطده یاشایان وزیاده‌سیله متعصب بولنان عجملرك قسم اعظمنده فکر اسارت فطری براعتیاد حالنی کسب ایتمشدر .

شرق اقوامنده فطرهٔ مرکوز بولنان ، هرشیئك علی العجله ثمره‌سنی الده ایتمك اعتقادیله ، مشروطیتدن برفائده اقتطاف ایده‌میه‌جکلرینه قناعت حاصل ایدن عجملرك ، حریت ومشروطیتی حقیله مدافعه ایده‌جکلری مشکوکدر .

مشروطیتك قیمت حقیقیه‌سنی ادراك ایدن ملتلر ایچون ، اوچ سنه ظرفنده قانون اساسی ، سفیل ویوز اوستنه ترك ایدلمش مملکتلری برحال بهشت آسایه کتیره‌بیلیر .

عجمستانك احوال حاضره‌سنی احاطه‌لی برنظرله تدقیق ایدر ایسه‌ك ، حکومت مشروطهٔ رسمیه ایله محمد علی شاه میانده جاری اولان معارضه‌ده ، هانکیسی غالب کله‌جکنه دائر قطعی برقرار ویریله‌مز ایسه‌ده ، هنوز یکی قوتلنمکه باشلایان خاقان مخلوعك مغلوب اوله‌جغی محتملدر .

مشروطیت واستبداد طرفدارلری [illegible] حکمفرما اولان معارضه‌دن صرف نظرله ، سیاست بین‌الملل نقطهٔ نظرندن ، شو داخلی محاربه‌یه نه کبی عطف نظر ایدلدیکنه دائر ادارهٔ کلام ایتمك ایسترز .

فی الحقیقه ، بو مسئله ایله شدیداً علاقه‌دار اولوب محمد علی شاهك خارج مملکتده راحت طوراجغنه تکفل ایدن انکلیز وروسیه حکومتلری ، بو داخلی محاربه‌یی پك سهولتله منع ایتدیره‌بیلمك اقتدارینی حائز اولدقلری کبی ، روسیه طوپراغندن عجمستانه مرور ایتمه‌سنه دخی حکومت محلیه ممانعت ایده‌بیلیردی .

مملکتی داخلنده اك کوچوك بر حرکتی بیله نظر امعانله تعقیب ایدن روس حکومتنك ، محمد علی شاهك فرارندن خبردار اولامادیغنی تصور ایتمك قابلمیدر ؟

روسیه طوپراغی اوزرنده محمد علی شاهك انتریقلرینی وفرار ایتمك عزمنی ، انکلیز سیاستی نفوذینه عطف ایتمکه ، وانکلتره‌نك اوزاقده بولندیغی جهتله ، بو دسائسی درپیش ایده‌مدیکنه ارباب ازعان قناعت حاصل ایده‌مز .

روسیه وانکلتره ، خاقان مستبدك تشبثاتنی منع ایتمیه‌رك ، عجمستانك بو کونکی قانلی معارضه‌لرینك مملکتی تخریب ایدن اختلالی اشتداد ایتدیردکلرینك اسبابی منافع شخصیه‌لرندن بشقه برشی اولمادیغی مسلمدر .

محمد علی شاه ، اویله وجدانسز برجاوردرکه نفسنی محافظه وتختنی اله کچیرمك اوزره وطننك استقلالنی ، حریتی مستقبلنی هیچ دوشنمز ، بو اختلال داخلی‌نك عجمستانه بر مخاطرهٔ اضمحلال بولندیغنی بیلدرمش و « عجمستان تختی بنم واولادیمك اولمدیغی حالده ، ملتك‌ده اولمسون » دیو غایتله دنائتکار براحتراصه مالك بولنمشدر .

پادشاهلق عنوانی حائز اولوب ، اجانبك نفوذیله اجرای حکم ایتمك اوزره عجمستانك استقلالنی حسن رضاسیله فدا ایتمکه ، محمد علی کبی برخبیثك حاضر وآماده بولندیغی هردرلو شك وشبهه‌دن مستغنیدر .

مشروطیتك ثمره دار اداره‌سی یرینه ، مملکتك مقدراتی ، وطننك محو وازاله‌سی دوشنمه‌ین برحکمدار النده بولنمسی ، روسیه ایچون نه قدر فوائدی موجب اوله‌جغی بدیدار وهویدادر .

بناءً علیه شو مطالعاتمزدن ، محمد علی شاهك عجمستانه دخولنه ممانعت ایدلمه‌مسنك حکمتی منافع شخصیه اولدیغنی تظاهر ایتمکده‌در .

روسیه حکومتی کبی شاهك عجمستانه عودت ایتمیه‌جکنه ، دائما مشروطیت طرفداری بولنان انکلتره دخی کفالت ایتمش ایکن ، حکومت مشروطیه قارسی ، محمد علی شاهك عصیانه دائر هیچ برتشبثده بولنمادیغنه نه قدر معنا ویریله بیلیر ؟

منافع متقابله‌یی الده ایتمك اوزره روسیه وانکلتره بیننده ، اتخاذ قلنان قرارلر موجبنجه اتفاق حاصل اولدیغندن ، عجمستان یغماسنه انکلتره دخی اشتراك ایده‌جکی جهتله ، روسیه‌نك آمال سیاسیه‌سنه مغایر حرکتده بولنه‌ماز .

محمدعلی شاهك حصوله کتیردیکی قارغشه‌لق ، بو آمال سیاسیه‌نك تسریعنده مدار اولوب غصب ایتمك ایسته‌دکلری محللری تحت انقیاده آله‌رق ، آرزولرینه بر آن اول مظهر اوله‌جقلرندن ، انکلتره‌نك ، منافع شخصیه‌سی خللپذیر اولمامق اوزره ، روسیه‌نك محمد علی شاه وساطتیله موقع اجرایه چیقارمغه چالشدیغی انتریقه‌لره و دسائسه قارشی هیچ بر وجهله اعتراض ایتمیه‌جکنی ، شمدی‌یه قدر جریان وقایع واضح صورتده کوسترمکده‌در .

---

(٩٢)

عبدالحمید وشرلوق هولمس

ایکنجی قسم :

قهرمان تورك خانمی

سکزنجی باب

صالحه خانمك استنطاقی

صالحه خانم غلیانه کله‌رك :

— پاشا افندی ، اسکی ویکی وقوعات یوقدر ، آنجق وقوعاتك برزنجیرله‌مسی ودوامی واردر ...

دونکی جنایتلری اکلامق ایستر ایسه‌کز ، اول امرده اسکی جنایتلری ایشیتملی‌سکز . چونکه صوکره‌کیلر طوغریجه اولکیلرك نتیجه‌سیدرلر ...

اکرچه حکایه‌م سزی اوصاندیریور ایسه آرتق سکوت ایدرم وبردها اغزیمی آچمام ، دیدی .

بو سوزلر اوقدر قطعی وجدی برصورتده تلفظ ایدلمش ایدی‌که ، عزت پاشا استنطاقك برآز اول اولدیغی کبی یکیداً دوچار مشکلات اوله‌جغنی حس ایتدی وقارشو قویمقدن ایسه موافقت ایدرك ینه طاتلیجه :

— مادامکه بشقه چاره یوقدر ایستدیککز کبی حکایه‌کزه دوام بیوریکز ، دیدی .

— بویله‌جه زوجم ترفیع رتبه ایتدی ، برقاچ سنه صوکره مدحت پاشانك محاکمه‌سی اجرا ایدیلیور ایدی ، معلومکز اولدیغی اوزره بو محاکمه عبدالحمیدك جنایتلرینك باشلانغیجی ایدی ...

غایت طبیعی صورتده سویلنمش اولان بو سوزلر نیم دائره ماصه‌نك اطرافنده بولنان بندکان صدق نشانی حیرته دوچار ایتدی ،

عزت پاشا تیتره‌ك برصدا ایله :

— فقط خانم افندی ، بزم مسامحه ومساعده‌مزی سوء استعمال ایدیورسکز وبویله‌سی برمجلس حضورنده آرتق سوزلرکزه تحمل ایده‌یله‌مز ...

اسمنی جمله‌مزك دخی کمال خوف وتقدیس ایله یاد ایتمکه مجبور اولدیغمز برحکمدار ذیشانه قارشو بویله‌سی اسناداته نه صورتله جسارت ایدییورسکز ، دیدی .

صالحه خانم تمکیننی اصلا بوزمایه‌رق :

— حکایه‌می بیتیردیکم وقت ، مناسب کورور ایسه‌کز جمله‌کز دخی برلکده تقدیس ودعالرکزی ایدرسکز ، دیدی .

— سویله‌یکز ، فقط ینه تکرار ایدیورم ، معزز اسملری تحقیردن صاقینکز ، عکس تقدیرده نهایتنه قدر مساعده‌ده بولنه‌میه‌جغز .

صالحه سوزینه دوام ایله :

— بویله‌جه مدحت پاشانك محاکمه‌سی باشلادی ... اووقتده هرکس ضمیرینی صاتلغه چیقارمش وترقی ایتمك واحسانلره نائل اولمق هوسنه دوشمش ایدی .

دها برکون مدحت پاشایه حیران اولانلر وطرفکیر بولنانلر ، ایرتسی کونی اکا قارشو کلوب اتهامه چالشمقده ایدیلر . پدرم حسنی افندی ، سلطان عزیزك صادق مأمورلرندن اولمغله ، مدحت پاشانی اصلا سومز وسلطان مغفورك خلعنی احضار ایدنلرك بحق رئیسی صفتیله طانیر ایدی . مع مافیه مدحت پاشانك حریتپرورلکی ووطنپرورلکی وخصائل ممدوحه وقوهٔ فکریه‌سنه متحیر قالیر ایدی . عبدالحمید ، مشروطیتك مؤسسی حقنده پدرمك حسیاتنه واقف اولدیغندن ، بوندن استفاده ایتمك ایسته‌یه‌رك ، مومی الیهی مدحت پاشایه قارشو مدعی صره‌سنه وضع ایتمك آرزوسنده بولنور .

فقط پدرم بو الچقلغی ارتکاب ایتمدی وحمید طرفندن اشبو تکلیفی ایفا ایچون کلن سرای مأمورینی صوك درجه حقارتلر ایله خانه‌سندن طرد ایلدی .

عبدالحمیدك ، پدرمه قارشو درجهٔ نهایه‌ده خصومتنه ، بوحال کفایت ایتدی ، مدحت پاشانك محاکمه‌سیله نفی ایدلمسندن برقاچ آی صکره پدرم دخی بللی برسبب اولمقسزین کونك برنده آپانسز معائله عینتابه سورکون ایدلدی وبرچوق سنه‌لر قالدقدن صوکره حلبه کوندرلدی .

عزت پاشا ، صالحه خانمك ، بتون عبدالحمید دورینك اتهاماتنی میدانه قویمق مقصدیله سوز سویله‌دیکنی حس ایدرك :

— لکن خانم افندی ، اصل مسئله‌یی بیان ایده‌بیلمك ایچون ، اشبو حکایه‌کز صباحه قدر سوره‌بیلور ، دیو تکرار باغیردی .

صالحه تکرار راحت ومتین صدا ایله :

— بن بو حکایه‌یی یکرمی بش سنه یاشادم وچکدم ودیکله‌دم ، سزده برقاچ ساعت دیکله‌یه‌بیلورسکز ظن ایدرم ، دیدی .

مابینجی پاشا چاره‌سز اوله‌رق :

— دوام بیوریکز ، آنجق رجا ایدرم ممکن مرتبه کچمش وقعه‌لری مختصراً افاده ایدیکز ، دیدی .

صالحه‌نك راحتنی آپانسز تأثر وتلاشه منقلب اوله‌رق :

— ماضیدن نیچون قورقیورسکز ... مستقبلدن خوف ایدیکز ، دیو باغیردی .

عزت پاشا حدتندن قیزاره‌رق :

— بزم نه ماضیدن ونه ده مستقبلدن قورقمق ایچون اصلا برسببمز یوقدر ، زیرا وجدانمز راحتدر ، وظیفه‌مزی کمال صداقتله ایفا ایدیورزدیو جواب ویردی .

صالحه خانم :

— اوت ، وجدانکزك راحتنی سیمالرکزدن پك اشکار صورتده بللی اولمقده‌در ، دیو تکرار باغیروب مغموم برتبسم ایله چهره‌سی بوزولدی .

(مابعدی یارین صباح)

استخراجاً طبعی ممنوعدر

զուարճ այս կերպի թեթեւսոլիկ և խխու-[illegible] պատճառաւ։ Ցնորք կայ անկրթութեան և կարգութեան պարագային, ուր կը ներկայէ [illegible] շաւիղաձորքը մը հոգին, «Շանթ»ի գեղարուեստական ապաշխարութեանց ամէն [illegible] փոյլ տառ։ Ան՝ այսպիսութեան հարց մը մէջտեղ դնել ետք Մաքս Նորտաու՝ հասած մը կը բերէ զուգամիտութեան. Նորտաուի [illegible] Լօմպրոզօ, որ [illegible] կը բաժնէ, մին «Լաւ [illegible]» և միւսը «գէշ»։ Գրականութեան մէջ լաւ [illegible] մը պէտք է խիստ, — տարբեր կեղեւափոխութիւն մը, — հակառակ պարագային հայ գրողները պիտի մնան իրենց կրիայի պատեանին մէջ։ Ճշմարտին Թորոսեանք[?] ու կրիայէն ալ [illegible] զան է այս։ Եւ Պարսամեան [illegible] նեղուած ամիս իր կեղեւին մէջ միակենցաղ մնալուն պատճառաւ, իր հրատարակած գրքոյկներով բան մը աւելցուցած չէ, ինչպէս դեռ վերջերս իր մէկ երկին առթիւ կը յայտարարէր Տիար Ռուբէն Զարդարեան իր անկողմնակալ տարիքան մէկ տեսութեանը մէջ։ Այս բոլոր ճշմարտութիւնները կուգան վրդովել Գր. Պարսամեանը։

Գալով անհաւասարակշռութեան, այս բառին խելութիւնն ալ չէ կրցած ըմբռնել։ Գրողները շատ անգամ փայլուն, շատ անգամ ալ ամբաւարար էջեր կը ստորագրեն։ Հեղինակ մը, օրինակի համար, իր հեղինակած մէկ փայլուն վէպէն ետք օրին մէկն ալ նուաղ յաջող վէպ մը հրապարակ կը հանէ։ Ահա ա՛յս է գրողներու անհաւասարակշռութիւնը։ Ասիկայ գրական երեւոյթ մըն է, որ բեղմնաւորութեան և արգիւնքի չափանիշերը ցոյց կուտայ։ Դասական միտքերը ընդհանրապէս եղած են անփոփոխելիօրէն հաւասարակշիռ, և կարգ մը փայլուն բացառութիւններէ զատ՝ հանգիստացած են ցամաք և անբեղուն, — տաղանդ մը որ չի՛ յառաջանար, չի՛ խլրտիր։ Խօսքս գեղարուեստական աշխատութիւններու մասին է։ Այս պարագան ծնունդ կ'առնէ ծայրայեղ պանդխտութենէ մը։ Կը յուսամ թէ կրցայ [illegible] հասկցնել Գր. Պարսամեան ասոնցմէ ետք, աւելի ծանր պատասխանատուութեամբ կը յայտնուի, իր անստոյգ նկարագիրը [illegible]։ «Փանդիռ»ին մէջէն էջեր կան, որոնց համար իր հեղինակը յայտնած է, և [illegible] գործին [illegible] յիշատակութիւնը իր [illegible] և անձկութեան [illegible] մէջ։ Եթէ իր խոստովանութիւնը [illegible] կ'ուրանայ՝ [illegible] է որ կը հակառակ [illegible] և նպաստաւոր էջերու դէմ յանդիմանութիւնը։ «Փանդիռ»ին [illegible] վերջը չի մերժեր իր [illegible]։ Բանաստեղծ [illegible] մը գլխուն սեւ [illegible] մակ թերթը զանելու [illegible] տեսլի ջանքն է այդ։

Մնացեալ առարկայ եղած երկին մէջ նոյնիսկ էջեր կան որոնք «անթերի և շատ գեղեցիկ» մակդիրով օծուած են Արշակ Զօպանեանի կողմէ։ Էջեր կան որոնք ինծի նոյնիսկ համակիր չեղող ծանօթ գրողներու կողմէ կարդացուած են իբր morceaux choisis։ Տիգրան Արփիարեան, ազատութեան սկիզբները, «Սուրհանդակ»ի մէջ անակնկալ բաղդատութեան բերած էր զիս և Պարսամեանը, և այս վերջինը դասած էր իբր ֆանթէզիստ, «որ չունի միւսին քնարական շունչը»։ Արփիարեան՝ Պարսամեանի հայրենակից բարեկամն ըլլալով, պէտք էր նպաստաւոր խօսէր անոր հանդէպ, և սակայն ճշմարտութիւնը կը մնայ ճշմարտութիւն։ Ուստի նոր ընդդիմախօսիս կը մնայ ուշի ուժով կրկին կարդալ «Փանդիռ»ը, որ իր երկերուն պէս եղած չեղածով խճողուած չէ, այլ ընտրանքով, տասը քերթուածներէ միայն մէկը հիւրընկալելով անոր մէջ։ Պարսամեան՝ խաղալը ձմեռ ուզած պահուն գինին գլխուն կը զարնէ, և այս գինին «Փանդիռ»ին հորդառատ հոսքն է։

Աւելի զուարթ [illegible] վրայ վերջին [illegible] մը տեսած է, «Փանդիռ»ին մէջէն դուրս բերել կարծելով իբրեւ անմոռանալի երկու տողիկները, որոնք ընդհակառակն կոչուած են մոռցուած էջերու կարգին հասնելու,

Հ[illegible]
[illegible]
Ի[illegible]
Հողին մթնով մեր նշան.
Հողը եղած չի վիճակեց.
Ի[illegible] վիճակեց։

Հայր՝ [illegible] ութեան յառաջանիշ է։ Այս [illegible] ստած է ինչ [illegible] օրէնքը տակերգել [illegible] պահանջութիւնը։

(Տար.) ԼԵՒՈՆ ԽԵՉԱՃԵԱՆ

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔ ՎԵՀԱՊԵՏԵԱՆ
ԷՐԶՐՈՒՄԻ ՅԻՇՈՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՎ

Գ.

Քանի որ պատերազմի ասպարէզ չէինք կոչեր տաճիկները և հայազգի զօրավարները չէին ջարդեր անոնց զօրաբանակ և չէին գրաւեր զայս երկիր, խիստ հաշտ ու խաղաղ կ'ապրէինք տաճիկներուն հետ և մեր առաջնորդն ալ, արդարեւ, չէյխի մը ազդեցութիւն կը վայելէր թէ՛ իշխանաւորաց և թէ՛ նահանգին համայն ժողովրդի առաջ։ Նախ՝ որ մեր առաջնորդրանականէն խիզախ, ճշմարտախօս և ուղղամիտ անձ մըն է, խիստ պատկառելի տեսօք և հաճոյական դիմօք, որ բուն ինքեան սպաւորութիւն գործող յատկութիւններ են։ Աւելցուցէ՛ք ասոր վերայ անոր հմտութիւնն ղուրանի և շարիաթի օրինաց մէջ. իբրեւ արաբ մը անիկա արաբերէն անսխա՛լ գիտէ, որ կը հիացնէ ու կ'ապշեցնէ տաճիկ կրօնապետները։ Համազասպ էֆէնդին, որ քանի մը ուրիշ երեւելիներու հետ սովորաբար կ'ընկերանայ Առաջնորդին՝ Պայրամի և այլ տօն օրերը, վալիին և կրօնապետին այցելութիւն տալու առթիւ, թո՛ղ անիկա պատմէ թէ ինչ ընդունելութիւն կ'ընեն անոր և որպէ՛ս կը զգան [illegible] յարգանք [illegible] պատասխանել [illegible] կան և բաղդատական [illegible] նկատի առնելով [illegible] թիւն ընելու [illegible] համար։

— Ի՞նչպէս [illegible] «Արաբ է» հարցըի [illegible]։

Պատրիարք [illegible] Յարութիւն Վեհապետեանի հոն [illegible] ութիւնը, որից յայտնի [illegible] Հայոց վանքի [illegible] իր պաշտպանութեան տակ է և վանքի մէջ կրթութիւն առած մեծցած է և հայացրել է հոգւով ու մարմնով։ Խիստ ուսումնասէր մի երիտասարդ լինելով նա ինչ որ է կրթուած ընկել է յետոյ Ամերիկա և մի քանի տարի այնտեղ ուսանելով վերադարձել է Երուսաղէմ ու վարդապետ ձեռնադրուել և դառել անդամ Երուսաղէմի Ս. Յակոբայ վանքի Միաբանութեան։

— Ուրեմն քաջ արաբագէտ և ղուրանագէտ լինելու հետ միասին ձեր Առաջնորդը և անգլիագէ՞տ ու լուսաւոր մի անձ է, ասացի։

— Հայա՛, հայա՛, պատասխանեցին ամենքը։ Բաւական տարիներ է ի վեր Հնդկաստանցի հայ վաճառական մը, Աննուան էֆ. անունով, հաստատ ամուսնացած՝ հաստատուեր է Կարնոյ մէջ, այսօր ներկայ եղողներից մէկը. անիկա յաճախ կը տեսնուի Սրբազանին հետ և կ'ըսէ թէ առանց յառակ անգլիերէն կը խօսի, որ ըսել թէ Լոնտոնէն եկած անգլիացի մը ըլլայ։

— Ասիկա մեծերի հայ, էֆէնդիմ, նկատեց Սարգիս էֆէնդի Բոստանճեան, որը երիտասարդ Յարութիւնի հորեղբայրն էր և [illegible] հասարակ վաճառական։ Դուն անիկա պատմէ մեր պատուական էֆէնդին (այց տալով ինծ վրայ) թէ մեր սրբազանին, վալիի հրամանաւ, ինչ պատիւներ կը տրուին, երբ անիկա այցելութեան կ'երթայ պալատներ և մեծ [illegible] անոր բաց առաջ կուգան ու բարեւ կը կոչեն տաճիկ կայմակամներ և միւդիրներ։ Դուն անիկա պատմէ, թէ ինչպէս կը սիրէ մեր սրբազան ձի հեծնել. Բայրամին ձիաւորներուն, ներկայ կ'ըլլայ «ճիրիտներ» կ'ըսէ և մրցանակներ կը բաշխէ կարիճներուն։ Դուն անիկա ըսէ, թէ՛ «Էրմէնի դեսպոտի ճիրիտ»ը (Հայոց առաջնորդին կուգայ) ըսելով, երբ սրբազանն, ձերմակ ձիու վրայ փայլուն մը պէս նստած՝ փողոցէն կ'անցնի՝ տաճիկներ չարքեաս կը կայնին և խոնարհ «թէմէննահներ» կ'ընեն անոր։ Դուն ասանկ բաներ գրէ, որ մեր աչքին ու գլխուն վրայ նիստ էֆէնտիմին ալ հաճոյք մը տանայ և անոր «գենջ» հոգին խայտայ և հրճուի, վերջացուց աւենախօսութիւնը Սարգիս էֆէնդին, խնդալով ամէնքին՝ իր խօսակցութեան առանձին ձեւով և զուարճական կերպով։

⁂

Այս տեսակ հանդիպումներ ու խօսակցութիւններ ունենալով զանազան ազգայիններու հետ Էրզրումում, տեսայ, որ նրանց ասածների մէջ, թէ՛ երկրի վիճակի վերաբերեալ և թէ՛ Առաջնորդի արժանեաց, գրեթէ ոչինչ հակասութիւն չկայ. միայն թէ ամենքի ծանր մտահոգութեան առարկան այն է, թէ՛ այս պատերազմից յետոյ տաճկահայերի դրութիւնը պիտի շատ վատթարանայ և տաճկաց աչքից Հայերը հետզհետէ ընկնելով՝ վերջիվերջոյ մի մեծ աղէտի պիտի հանդիպին։

Այս նախատեսութիւնը ունէր միշտ և Յարութիւն Վեհապետեանը, որի հետ գնալով-գալով՝ այնչափ բարեկամացայ, որ բուլղուր փլաւը, համով [illegible] առանց ինձ չէր ուզում ուտել։ Շարաթը երկու-երկու անգամ վերցում էր մեզ ժամկոչը թէ «սրբազանը պատրաստ է և Սրբազանը ձեզի կը սպասէ»։ Ինձ հետ չէր կարող [illegible] պատմելը առանց էր թէ [illegible] ...։

Առանց [illegible] պատմեց ինձ կրկին թէ [illegible] յարաբերութեամբ, բայց թէ [illegible] յարակից [illegible] էր գրել մաշումա, առանց [illegible] նախազգուշութեամբ թէ՛ [illegible] կուսակցական [illegible] առարկայի մի կտոր է [illegible] լինում։ Ուստի կարծում էր թէ Վեհապետեանը [illegible] նպաստաւոր պիտի ունենայ, [illegible] մանաւանդ թէ Լազարեանց [illegible] լինելով խօսքս անցնում է [illegible]։

(Տար.) ԳՐԻԳՈՐ [illegible]

ԿՕՇԻԿԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՏԻԿԻՆ ՄԱՐԻԱՄ Դ. ՓԱՓԱԶԵԱՆ
ԵՒ
ՆԵՐՍԷՍ ԲԵՐՎԱՃԵԱՆ
ՂԱԼԱԹԻԱ, ԿԱՄՈՒՐՋԻՆ ԳԼՈՒԽԸ, ԹԻՒ 9

Սոյն հանրածանօթ վաճառատան մէջ կարելի է գտնել ձեւաւոր և ամուր կօշիկներու ճոխ մթերք մը, խիստ աժան գիներով։ Նա մանաւանդ ամերիկ. և անգլ. վերջին նորաձեւութեամբ կօշիկներ ալ կը ծախուին անմրցելի գիներով։ Նրբաճաշակներուն կը յանձնարարենք սոյն վաճառատունը դիմել, եթէ կ'ուզեն դիմացկուն և ձեւաւոր կօշիկներ հագնիլ։

ՆԵՐՔԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԱԼՊԱՆԻԱԿԱՆ ԸՄԲՈՍՏՈՒԹԻՒՆԸ

Վիեննայէն երեկուան թուով քաղուած հեռագրի մը համաձայն, չի վախցուիր որ նոր կռճասութիւններ ծագին Թուրքիոյ և Գարադաղի սահմանագլխին վրայ։ Սակայն Չէթինէէն և Բոտկորիցայէն հասած տեղեկութիւններ կ'ըսեն թէ Մալիսօրներէն [illegible] չկայ ալ եւ։

⁂ Նախարարաց Խորհուրդը իր վերջին նիստին մէջ երկարօրէն խորհրդակցեցաւ Մալիսօր պետերու կողմէ պատրաստուած յիշատակագրին վրայ, որ տասներկէք յօդուած կը պարունակէ։ Չէթինէի օսմ. դեսպան Սատրէտտին պէյի կողմէ եղած վերջին առաջարկներուն վրայ պատրաստուած է այդ յիշատակագիրը։ Եպարքոսը և նախարարները Ալպանիացիներուն բաղձանքները համաձայն դասին կառավարութեան ծրագրած միջոցներուն։ Ուստի այդ իմաստով մանրամասն հրահանգներ ղրկուեցան Չէթինէի օսմ. դեսպանին։

⁂ Հասած պաշտօնական հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ յուլիս 15ի գիշերը ապստամբները յարձակում գործած են Մալիսոյ մէջ Պուպայի պահակազօրքին վրայ։ Ժամ մը հրացանաձգութենէ յետոյ ըմբոստները ետ մղուած են։ Տիաքովայի ջոկատը կը հետապնդէ զանոնք։

⁂ Ալպանիոյ արշաւախումբին հրամանատար Սադուլլահ փաշա Սելանիկի ճամբով Շէնքին մեկնեցաւ, ուրկէ Շքոտրա պիտի երթայ։ Սադուլլահ փաշա կայսեր ներկայանալէ յետոյ եպարքոսին հետ տեսակցութիւն մը ունեցաւ Բ. Դրան մէջ։ Սադուլլահ փաշայի հետ ճամբայ ելան ըսպայակոյտի պետ Բէքիր պէյ, Բարիզի օսմ. դեսպանատան զինուորական կցորդ Ֆէթհի պէյ և հրամանատար Ճէմիլ պէյ։

⁂ Եանեայի նահանգին ներսերէն հասած լուրերու համաձայն, կացութիւնը խիստ տագնապալից է։ Տէլվինայի և Արկիրօքասթրայի միջեւ գտնուող կարգ Ալպանիացիներ, թուով 3000, իրենց բանակատեղին հաստատած են Սարօճի բարձունքներուն վրայ, որ Սանթի-Քարանթա-Եանեայի ճամբուն վրայ կը նայի։ Բրեմեթի, Պօտոնիայի և Լէսքովիքի շրջանակներէն ուրիշ հրոսախումբեր կը շրջին, կառավարութեան [illegible] համար։ Տէլվինայի, Արկիրօքասթրայի և ուրիշ քաղաքներու շուկաները քանի մը օրէ ի վեր գոց են։ Կառավարականութիւնը լքած վիճակ մը ունի։ Ոչ մէկ գիւղացի չի համարձակիր քաղաք երթալու։ Եանեայէ [illegible] դրկուած է ըմբոստներուն մօտ, խորհուրդ տալու համար որ հնազանդին կառավարութեան։ Պատուիրակութիւնը իր տեղը չհասած, ըմբոստներուն կողմէ առեւանգուած և Սարօճ տարուած է։

⁂ «Նոյէ Ֆրայէ Բրէսսէ» կ'ըսէ թէ պատերազմի ո և է վտանգ չկայ, թէեւ յարաբերութիւնները ձգտուած ըլլան Թուրքիոյ և Գարադաղի միջեւ։ Վիեննական թերթը կ'ըսէ թէ հրամանատար Սադուլլահ փաշա Ալպանիա հասնելէն յետոյ, Բ. Դուռը Գարադաղէն պիտի պահանջէ որ զինաթափ ընէ փախստական Մալիսօրները և օսմ. հողը վերադարձնէ զանոնք։

⁂ Թուրք զօրավար Ֆազըլ փաշա Պարիզէն Հռոմ հասած է, Բռօ Ալպանիա Թօմիթէին ամենէն ազդեցիկ անդամներուն հետ խորհրդակցելու համար։ «Թրիպունա» կ'ըսէ թէ Ֆազըլ փաշա Պարի պիտի դառնայ Ալպանիայի մէջ ծանօթ Տօքթ. Ֆօքճճիի ընկերակցութեամբ։

⁂ «Ռայխսբօսթ» հետեւեալը կը գրէ. «Վիեննայի պաշտօնական Նուիրակը առջի օր այցելութիւն տուաւ Վիեննայի օսմ. դեսպան Ռէշիտ փաշայի և երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ անոր հետ։ Կը հաւատալի թէ այդ տեսակցութիւնը ալպանիական խնդրին հետ կապ ունի։ Ատեն մը ի վեր Վատիկան շատ կը զբաղի ալպանիական խնդրով և կ'ուզէ բարեկամական միջնորդութիւն մը ընել ի նպաստ Մալիսօրներուն։

⁂ «Ցէյթ Բէյլէկրաֆ» ալպանիական խնդրին վրայ խօսելով կ'ըսէ. «Բարեբախտութիւնը ունինք հաւատալու թէ յուսալի նշաններ կան որ ալպանիական խռովութիւնները վերջ պիտի գտնեն։ Ժէօն-Թիւրքերը կրնան վստահ ըլլալ Անգլիոյ աջակցութեան վրայ, իրենց ռէժիմը ամրապնդելու համար, բայց Ալպանիոյ խաղաղացումը անհրաժեշտ է»։

⁂ «Մօրնինկ Բոսթ» կը գրէ. «Թուրքերը տակաւ վերահասու կ'ըլլան թէ պիտի կորսնցնեն այն համակրութիւնը զոր Արեւմուտքէն Եւրոպա մինչեւ հիմա կը տածէր իրենց նկատմամբ։ Լաւ վարչութիւն մը, արդար ու անաչառ, ինչպէս յուսացուած էր հին ռէժիմի անկումէն յետոյ, տակաւին չէ վերահաստատուած։ Թուրքիոյ պէտք ունեցածը սա է որ վարչական պաշտօնները անաչառօրէն յանձնուին զանազան ազգայնութեանց պատկանող ընտրեալ անձերու»։

⁂ Լոնտոնէն կը հեռագրեն թէ Մակեդոնիոյ նպաստահաւաք մարմինը կոչ մը ուղղելով հանգանակութիւն բացած է սովալլուկ Ալպանիացիներուն համար։ Նպաստահաւաք մարմինը իր կողմէ ներկայացուցիչ մը պիտի ղրկէ Ալպանիա, ուտեստ բաժնելու համար անոնց։

⁂ Ալպանիոյ արշաւախումբին նախորդ հրամանատար Շէվքէթ Թուրգուտ փաշա անգլիական «Բէժայիճ» շոգենաւով Պիրէոն հասած է, և հոնկէ մայրաքաղաքս պիտի վերադառնայ։ Պիրէոսի մէջ լրագրողներ ուզած են տեսակցիլ Շէվքէթ Թուրգուտ փաշայի հետ, բայց նախորդ հրամանատարը ամէնքն ալ ճամբած է։

ՀՐԴԵՀՆԵՐՈՒՆ ՇՈՒՐՋԸ

Հրդեհի սկզբնաւորութիւններ ամէն օր տեղի կ'ունենան։ Բարեբախտաբար, անոնց առաջքը կ'առնուի իսկոյն։ Առջի գիշեր ժամը 2ին հրդեհ ծագեցաւ Սուլթան Պայազիտ. խոհարարի մը խանութին ետեւ գտնուող քուրջերը բռնկեցան։ Հասած օգնութեանց շնորհիւ, հրդեհը շուտ մը մարեցաւ։ Մաքրիքէօյի կառավարչատունը շուրջ կէս գիշերին բռնկեցաւ։ Այդ հրդեհին ալ առաջքը առնուեցաւ անմիջական կերպով։ Եթէ երբեք հրդեհը ծաւալէր, մեծ վտանգ պիտի սպառնար գիւղին, վառօդարանը խիստ մօտ գտնուելուն համար։ Ոստիկանական քննութեամբ հաստատուած է որ այդ հրդեհը հրձիգութեան արդիւնք է։ Մաքրիքէօյի բանտին մէջ բանտարկուած է Զաթըլճայէն ձերբակալուած կեղծ բժիշկ մը, Մէհմէտ անուն։ Այդ մարդը, դեռ իր հարցաքննութիւնը չաւարտած, որոշեց բանտէն խոյս տալ։ Քուրջեր ձեռք բերելով իւղ թափեց անոնց վրայ։ Ցետոյ ձեռնոց գնաց և լուսամուտին վրայ դնելով զանոնք, բռնկցուց։ Կեղծ բժիշկը չկարենալով փախչիլ, իբր հրձիգ ալ պիտի դատուի։ Գատըքէօյի մէջ չարաճճի փիչեր Ֆրանսացիի մը բնակած տան վարագոյրները բռնկցուցին։ Հասած արագ օգնութեանց շնորհիւ, կարելի եղաւ հրդեհը մարել։

⁂ Ոստիկանութիւնը աւարտեց Սուլթան Համամի հրդեհին մասին բացած քննութիւնը։ Ոստիկ. տեղեկագրին համաձայն հաստատուած է որ Պաղտասարեան ապարանքէն ծագած հրդեհը հրձիգութեան արդիւնք է, ապահովագրութեան գումարը գանձելու համար։ Տպարանապետ Պաղտասարեան էֆ. և տպարանին տնօրէն Աբիկեան էֆ. ձերբակալուած են։ «Սթանպուլ» կ'ըսէ թէ Պաղտասարեան էֆ. իր տպարանը ուրիշ տեղ փոխադրելու համար, մեքենաները քակել տուած էր, քարիւղով և իւղով մաքրելու համար զանոնք. հետեւաբար մեքենաներուն վրայ գտնուող քարիւղի և իւղի հետքերը հրձիգութե[illegible] չեն կրնար վերագրուիլ։

⁂ Հրկիզեալներուն մէջ կը գտնու[illegible] արտաքին գործոց նախարարութեան պաշ[illegible] տօնատարներէն չասեր։ Այդ պաշտօն[illegible] տան կողմէ մասնաւոր հանգանակութ[illegible] մը բացուած է ի նպաստ այդ պաշտօն[illegible] տարներուն։ Հանգանակութեան առաջ[illegible] ցանկը յիսուն ոսկի կը հասնի։

⁂ Գահաժառանգ իշխանը 500 ոս[illegible] նուիրած է ի նպաստ հրկիզեալներուն։ Նո[illegible] պիծէ իշխանուհին և Բ. [illegible] Մէճիտ էֆ. 100ական ոսկի նուիրած են. Եգիպտոսի իշխանուհի մը [illegible] դինի վարկերը պատելով, [illegible] նպաստներ բրաւ ու զգեստեղէններ նուիրեց կարօտ հրկիզեալներուն։

⁂ Նպաստամատոյց յանձնաժողով[illegible] այսուհետեւ քաղաքապետարանի մէ[illegible] պիտի գումարուի։ Այդ յանձնաժողով[illegible] երեք մասնախումբերու բաժնուած [illegible] Առաջին մասնախումբը հրկիզեալներ[illegible] դրամական օգնութիւն պիտի հայ[illegible] պիտի տեղաւորէ զանոնք և առողջա[illegible] հական միջոցներ ի գործ պիտի դնէ։ Եր[illegible] րորդ մասնախումբը հանգանակութ[illegible] պիտի կատարէ Թուրքիոյ և արտաս[illegible] մանի մէջ։ Իսկ երրորդ մասնախումբ[illegible] միջոցներ ձեռք պիտի առնէ կարելի եղ[illegible] ծին չափ շուտ վերաշինելու համար այր[illegible] տուները։

⁂ Փաստաբաններու ընկերակցութի[illegible] կը ծանուցանէ թէ պատրաստ է ձրիաբ[illegible] դիւրութիւններ ընծայելու այն ամէն հր[illegible] կիզեալներու, որոնք ապահովագրակ[illegible] ընկերութեանց կողմէ դժուարութիւն[illegible] կը հանդիպին։

⁂

ԽՈԼԵՐԱ

Առջի օր, քսանըչորս ժամուան ըն[illegible] թացքին, մայրաքաղաքիս մէջ քոլերա[illegible] 19 դէպքեր պատահեցան, որոնց 4ը մա[illegible] հացու։ Հին վարակեալներէն ալ 7 հոգ[illegible] մեռան։ Զէյթին Պուրնու՝ 1, Ղալաթիա՝ [illegible] Բերա՝ 3, Պէշիկթաշ՝ 1, Օրթաքէօյ՝ 1, Պուլկուրլու՝ 1, Թաշխաղալ՝ 2, Թո[illegible] հանէ՝ 2, Ֆէրիքէօյ՝ 1, Շիշլի՝ 1, Տէ[illegible] Գարու՝ 1, Գասըմ Փաշա՝ 1, Ֆ[illegible] 1։ Զինուորներէն ալ 13 հոգի բռնուեց[illegible] քոլերայէ։ Մայիս 8էն մինչեւ հիմա քո[illegible] րայէ վարակուածներուն թիւը կը հա[illegible] 152ի, որոնցմէ 69ը մեռած են։

⁂ Պուլկար իշխանութիւնները [illegible] օր քարանթինա հաստատած են Կ. Պոլ[illegible] Պուլկարիա ճամբորդողներուն համար։

⁂ Բերա Պրուսա փողոցէն նամակ[illegible] մը հետեւեալը կը գրէ «Սթամպուլ[illegible] «Երէկ իրիկուն, Պրուսա փողոց, [illegible] դիմաց և մասնաճիւղին մօտ գտնու[illegible] որձարանին յաճախորդներէն Հայ մը յա[illegible] կարծ հիւանդանալով և քոլերայի կասկա[illegible] ծելի նշաններ ցոյց տալով՝ բժիշկին խն[illegible] տարուեցաւ։ Իրիկուան ժամը 9ու[illegible] հասաւ բժիշկը։ Կէս գիշերուն մեռաւ հի[illegible] ւանդը։ Որձարանին մէջ գտնուող [illegible] անձեր առողջապահական չէզոք[illegible] առնուեցան։ Թաղապետական շարունակ [illegible] և ոստիկան մը կը սպասեն։ Արդ, քոլեր[illegible] յէն մեռած մարդուն դիակը մնացած [illegible] մինչեւ այս տողերը գրուած պահու[illegible] Ըսին թէ կէս օրէն առաջ չպիտի վերցուէ[illegible] Կը խնդրեմ ձեռնհաս իշխանութեանց ու[illegible] շադրութիւնը հրաւիրեցէք այդ անփոյ[illegible] թութեան վրայ։ Ինչո՞ւ համար մինչ[illegible] կէս օր երեսի վրայ կը ձգեն դիակը։ Ա[illegible] բոլոր թաղը և մասնաւորապէս մաս[illegible] ճառի, հացագործի և նպարավաճառ[illegible] նութենները եալն վարակելո՞ւ համար։ Ասիկա երրորդ անգամն է որ քոլեր[illegible] մեռած դիակները քանի մը օր կը մն[illegible] իրենց տեղերը։ Քաղաքապետութիւնը կ'առարկէ թէ բաւականաչափ կառք չու[illegible] նի իր տրամադրութեան տակ։ Կառավարութիւնը, որ ամէն բանի համար դրամ կը գտնէ, ինչո՞ւ պէտք եղած վարկը չ[illegible] յատկացներ, որպէս զի քաղաքապետու[illegible]

ԱՐԵՒԵԼՔԻ ԹԵՐԹՕՆԸ

ԹԻՒ 87

ԱՊՏԻՒԼ ՀԱՄԻՏ ԵՒ ՇԷՐԼՕՔ ՀՈԼՄՍ

ՀԵՂԻՆԱԿ ԵՐՈՒԱՆԴ ՕՏԵԱՆ

ԵՐԿՐՈՐԴ ՄԱՍ

ԹՈՒՐՔ ՀԵՐՈՍՈՒՀԻ ՄԸ

ԳԼՈՒԽ Ե.

— Այո՛, [illegible] այս վերջին, այո՛ [illegible] մը [illegible] մէջտեղ, կարծես թէ այս [illegible] մեր այցելութեան [illegible] և նախապէս ամէն [illegible] ձեռք առեր են... [illegible] մէջտեղէն վերցնելով...։

— Այո՛, միայն թէ խնդ[illegible] ամենէն [illegible] բաները, [illegible] թիւն։

Երիտասարդ Թարգմանը [illegible] նից այս խօսքերուն որոնք ուղղակի ծաղրանք մըն էին իր բրած գժտողութեան և խօսքը փոխելու համար ըսաւ.

— Ինչ [illegible] կարծեմ [illegible] յանկարծ միասին [illegible] դժուար է [illegible] մէջէն... մանաւանդ որ [illegible]։

— Այ[illegible]

Այսուհետեւ [illegible] պզտիկին առած խորհուրդ, շատ բնաւոր թուեցաւ Մաք Լայնի որ լամպան ինք ձեռքը առնելով՝ ճեղքուածքէն անցաւ և ըսաւ.

— Ես ձեզ կ'առաջնորդեմ, ինծի հետեւեցէ՛ք։

Քանի մը վայրկեան ետքը բաց օդին եկած էին։

Թարգմանը իր սուլիչը հնչեցուց և պահնորդը, որ մօտերը կը սպասէր, եկաւ գտաւ։

— Հասան աղա, ըսաւ [illegible] վերջապէս գործերնիս [illegible] նինք։

— Վա՛յ, [illegible] ջերնին, դուրս [illegible] նեցար կենք.

— Այո՛, ինչո՞ւ կը զարմանաս...

— Ձեր [illegible] հաւատալ որ այս տեսակ գործերու [illegible] մասնակցիլ պատասխանեց այն որ Հասան աղա անունը տուած էր Թարգմանը։

Կինը որ այս խօսքերը [illegible] էր գլուխը դէպի Հասան աղային դարձուց և պատասխանեց.

— Իբրե՛ւ թէ կիներուն [illegible] ուժերու մասնաւորութիւն ունեցած..., այն ատեն [illegible] բեր կատարելու...

— Ինչպէ՛ս կը համարձակի՞ք նախատել մարդիկ որոնք Վեհափառ Սուլթանին հրամանները կը կատարեն, գոչեց Թարգմանը այս խօսքերէն վիրաւորուած, մինչ Հասան աղա սպառնալից կերպարանքով մը դէպի կնոջ վրան կը քալէր։

Սակայն Մաք Լայն իսկոյն միջամտեց և [illegible] ձայնով մը գոչեց թարգմանին երեսին.

— Կը հրամայեմ ձեզի պատկառանքով վարուիլ մեր կալանաւորին հետ, հակառակ պարագային գործ պիտի ունենաք ինծի հետ...։

Այս խօսքերը այնպիսի թափով մը արտասանուած էր որ երկու մարդիկը շփոթած մնացին և հետ հետ քաշուեցան։

— Տէ՛յին, հաճեցէ՛ք ինծի հետեւելու, շարունակեց Անգլիացին քալել սկսելով։

Թարգմանը սակայն իր [illegible] թիւնը գտած ըլլալով և ուղղելով կերպով մը փոխարինութիւն մը տանելու ըսաւ.

— Մոռցանք [illegible] վրան գլուխը [illegible], ինչպէս որ ըրինք միւս ձերբակալեալներուն։

— Ես պէտք չեմ տեսներ այդ [illegible], պատասխանեց Մաք Լայն կտրուկ կերպով։

— Բայց...

— Բաւական է ալ։

Անգլիացին ու կալանաւոր կինը արդէն բաւական ճամբայ առած էին։ Թարգմանը այս երկրորդ հարուածէն թէեւ ա՛լ աւելի վիրաւորուած էր, սակայն պատշաճ չգտնելով խնդիր յարուցանել և իր ընկերոջ՝ Հասանի՝ դառնալով ըսաւ.

— Օն, մենք ալ երթանք։ Այս մարդուն հետ վարուիլ անկարելի է... Բարեբաղդաբար գործերնիս յաջողութեամբ աւարտեցաւ։

— Երբեք չէի տեսած որ այսքան յարգանքով վարուին տէրութեան դէմ դաւաճանող չարագործներու հետ, [illegible] միւսը։

— Կ'երեւայ որ եւրոպական քաղաքավարութիւնը այսպէս կը պահանջէ, պատասխանեց երիտասարդը հեգնական շեշտով մը։

Երբ փոքրիկ խումբը Սկիւտարի նաւամատոյցը հասաւ, շոգենաւակը հոն իրենց կը սպասէր։ Կէս գիշերը նոր հնչած էր և նաւամատոյցին շրջակայքը գրեթէ ամայութիւն կը տիրէր։ Կատարուած գործողութիւնները գրեթէ աննշմարելի անցեր էին և հիմա շոգեմակոյկին քով միայն մէկ քանի ոստիկաններ կ'երեւային [illegible] մը հսկողութեան տակ։

Պաշտօնական թիկնապահ մը շոգենաւակին խելքին կողմը, թիկնաթոռի մը մէջ ընկողմանած, սիկառէթ կը ծխէր։ [illegible] տեսաւ կնոջ և [illegible] նալը [illegible] վար իջաւ և եկաւ զանոնք դիմաւորելու։

— Բարի եկաք, ըսաւ Մաք Լայն[illegible] բաւական ուշացաք և սկսեր էինք [illegible] տահոգ ըլլալ... մանաւանդ որ մեր վ[illegible] հափառ Սուլթանը քանի մը անգամ լու[illegible] ղրկած էր ձեր մասին։

— Լաւ ղրկեցի՞ք իրեն թէ ձերբակալութիւնները կատարուած էին։

— Բնականաբար... ամէն մէկ ձերբակալեալի հասնելուն, մասնաւոր բանբեր մը ղրկեցի, ինչպէս որ պատուիրուած էր ինծի։

— Եւ կը յուսամ որ ձերբակալուածները մինչեւ հիմա չփախցուցիք, ըսաւ Անգլիացին ժպտելով։

— Այդ մասին ապահով եղիք, [illegible] ալ շոգենաւակին խցիկին մէջ բանտուած են... [illegible] փախչելու [illegible] մտադրութիւն չեն ցոյց տար [illegible]։

— Աւելի աղէկ, պատասխանեց Անգլիացին դէպի շոգեմակոյկը յառաջանալով կալանաւոր կնոջ հետ որ ամենայն հանդարտութեամբ և հաստատ քայլերով կը հետեւէր իրեն։

(Շարունակելի)

թիւնը կարենայ ազդուօրէն մաքառիլ ախտի համաճարակին դէմ, որ հետզհետէ վրդովիչ համեմատութիւններ կը առնայ։ Մինչև ե՞րբ այս մեղապարտ անհոգութիւնը պիտի տևէ այսպէս։

ՀԱՒԱՏԱՐՄՈՒԹԵԱՆ ԵՐԴՈՒՄ ՄԸ

Հայդարանլը քիւրտ ցեղին պետերը հեռագիր մը ուղղելով Սուլթանին, իրենց շնորհակալութիւնները յայտնած են Սահմանադրութեան հռչակման տարեդարձին առթիւ։ Այդ պետերը կը յայտարարեն թէ իրենց բոլոր մարդոց հետ պատրաստ են մինչև մահ կռուելու Սահմանադրութեան պաշտպանման ու ամրապնդման համար։ Նոյնպէս իրենց պատւոյն վրայ կ՚երդնուն որ պատրաստ են մեռնելու, եթէ երբեք պէտք ըլլայ հայրենիքը պաշտպանելու և փրկելու, անոր բարօրութիւնը ու անդորրութիւնը ապահովելու համար։ Քիւրտ ցեղապետները ի վերջոյ բարեմաղթութիւններ կ՚ընեն Սուլթանին և Պետութեան համար։

ՆԱՈՒՄ ՓԱՇԱՅԻ ՄԱՀԸ

Ֆրանսայի հանրապետութեան նախագահ Պ. Ֆալիէր ցաւակցական հեռագիր մը ուղղած է հանգուցեալ Նաում փաշայի որդւոյն։ Պ. Ֆալիէր նոյնպէս իր ցաւակցութիւնը յայտնել տուած է Բարիզի Օսմ. դեսպանատան գործակատարին։ Արտաքին գործոց նախարար Պ. տը Սէլվ Ֆրանսական կառավարութեան անունով ցաւակցութիւն յայտնած է։ Կ. Պոլսոյ Ֆրանսական դեսպան Պ. Պոմբառ ալ պաշտօնով յանձնուած է Նաում փաշայի մահուան առթիւ ցաւակցութիւն յայտնելու Սուլթանին ու արտաքին գործոց նախարար Րիֆաթ փաշայի։

⁂ Բարիզի Օսմ. դեսպանատան մէջ արձանագրութեան տոմար մը բացուած է, ուր ստորագրած են Նախարարները, դիւանագիտական մարմնոյն պատկանողները և բարձրաստիճան անձնաւորութիւններ։ Նաում փաշա, սմօքինկ զգեստով և բոլոր պատւանշանները կախուած, մահճակալի մը վրայ դրուած է օսմ. դեսպանատան մէջ։ Յուղարկաւորութիւնը այսօր տեղի պիտի ունենայ Սէնթ Օնորէ եկեղեցին մէջ, և մարմինը վաղը ճամբայ պիտի հանուի դէպի Կ. Պոլիս։

⁂ «Տէմփս» Նաում փաշայի վրայ խօսելով հետևեալը կը գրէ. «Իր յեղակարծ անհետացումը խիստ զգալի կորուստ մըն է այն երկրին համար, որ պաշտօն կը վարէր, և այն երկրին համար, որուն դեսպանն էր։ Նաում փաշա լաւագոյն անձն էր Թուրք նոր ռէժիմին ծառայելու և զայն սիրցնելու համար»։

ՊԱՏԵՐԱԶՄ. ՆԱԽԱՐԱՐԸ

Պատերազմական նախարար Մահմուտ Շէվքէթ փաշա անցեալ օր կայս. պալատ երթալով Սուլթանին կողմէ ընդունուեցաւ։ Նախարարը շնորհակալութիւն յայտնեց իր հիւանդութեան միջոցին կայսեր ցոյց տուած հոգածութեան համար։ Պալատէն դարձին, պատերազմական նախարարը գահաժառանգին ապարանքը երթալով նմանապէս շնորհակալութիւն յայտնեց անոր։

ԱՊՍՏԱՄԲՈՒԹԻՒՆԸ ԵԷՄԷՆԻ ՄԷՋ

Եէմէնի արշաւախումբին հրամանատար Իզզէթ փաշա պատերազմական նախարարութեան հեռագիր մը ուղղելով կը ծանուցանէ թէ Մէքքէի Էմիրը Հիւսէյին փաշա չորս անգամ կռիւ մղելէ յետոյ ըմբոստներուն դէմ, Էպհա մտած է յաղթական կերպով։

ԲԵՐԱՅԻ ՄԷՋ ՊՈՄՊԱ

Կ. Պոլսէն «Պէրլինէր Թակպլաթ»ի կը հեռագրեն յուլիս 11 թուով. «Մինչև հիմա չստուգուած լուրի մը համաձայն, Թաքսիմի պօստանոյին չրջակաները երկու պօմպաներ գտնուած են։ Տակաւին չէ յայտնուած թէ այդ պօմպաները ո՛րու կողմէ դրուած էին հոն»։

ԱՐԺԷՔԱՒՈՐ ԳԼՈՒԽՆԵՐ

Պարսկաստանի Երեսփ. Ժողովը միաձայնութեամբ ընդունած է երեսփոխաններու խմբակի մը կողմէ ներկայացուած ծրագիր մը, որուն համաձայն, 100,000 թուման պարգև պիտի տրուի նախկին Շահ Մուհամմէտ Ալիի գլուխը բերողին։ 25,000 ական թուման ալ՝ Սալար-Էտ-Տէօվլէի ու Շուա-Էս-Սալթանէի գլուխներուն համար։ Մէկ թումանը 40 դրուշ հաշուելով, նախկին Շահին գլուխը 40,000 ոսկի կ՚արժէ։ Մինչև հիմա ո՛չ մէկ մարդկային գլուխ, նոյն իսկ արքայական, այսքան բարձր գին մը արժած էր։

ՀՆԴԻԿ ԻՇԽԱՆՈՒՀԻ ՄԸ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՄԷՋ

Պօբալի Հնդիկ իշխանուհին, որ իսլամ վեհապետուհի մըն է, մայրաքաղաքս կը գտնուի այս միջոցիս։ Իր հետ կը գտնուին իր երեք որդին Համիտուլլահ խան և բազմաթիւ հետևորդներ։ Հնդիկ իշխանուհին Լոնտոնէն դարձած է, ուր ներկայ գտնուեցաւ թագադրութեան հանդէսին։ Սիրքէճիի կայարանին մէջ անգլիական դեսպանատան ներկայացուցիչը բարի գալուստ մաղթեց Հնդիկ իշխանուհիին։ Սուլթանին և կառավարութեան կողմէ ներկայացուցիչներ ալ բարի գալուստ մաղթեցին։ Վաշինկթընի Օսմ. դեսպանատան խորհրդական Բահրի Բաքի պէյ հիւրամեծար կարգուած է։ Իշխանուհին Բէրա-Բէլաս իջած է իր հետևորդներով։

ՕՍՄ. ԱԶԳ. ՑՕՆԸ
ԳԱՒԱՌՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

Օսմ. Սահմանադրութեան տարեդարձին օրը Իզմիրի «Էշրաֆ»ներէն ոմանք այցելութիւն չեն տուած կուսակալին։ Այս ստորագուն վարմունքը վրիպած չէ կուսակալին ուշադրութենէն և այդպէս նշանակութիւն տուողներ ալ կան։ «Բէօզիւ» կ՚իմանայ թէ Օսմ. Սահմանադրութեան տարեդարձին օրը շնորհաւորութիւն մատուցանելու համար վիլայէթական և քաղաքային պաշտօնատարներէ զատ ո՛չ ոք եկեր է, մինչև անգամ ժողովուրդը ոչ ուրախութիւններ կատարեր է և ոչ ալ ի յարգանս Սահմանադրութեան ուղերձներ կարդացուեր են Այտընի մէջ։

ՊՐՈՒՍԱՅԻ՝ ՀԱՆՔԱՅԻՆ ՋՈՒՐԸ

Ո՛վ չուզեր, ձեր մարմինը միշտ զերծ պահել զանազան վտանգաւոր հիւանդութիւններէ և տարափոխիկ ախտերէ։ Ասոր միակ լաւագոյն դարմանն է Պրուսայի հանքային ջուրը, որ աշխարհիս ամենէն հրաշալի բնական ջուրն է և ծանօթ է իր բուժիչ յատկութիւններով։ Պրուսայի ջուրը ո՛չ միայն օգտակար է իբրև մարսիչ և կազդուրիչ, այլ և տարափոխիկ նման հիւանդութիւններ ալ կ՚ոչնչացնէ։ Քօլէրայի սա միջոցին միակ հակադեղը Պրուսայի ջուրն է։ Իր բուժիչ հանգամանքը անով ծանօթ է որ երկար տարիներ հինցած ստամոքսի հիւանդութիւններ կը բուժէ կատարելապէս։ Այսպէս Իզմիրի ծանօթ ազգայիններէն՝ Սարգիս էֆ. Թագւորեան, որ ամբողջ Եւրոպա պտտած էր իր 25 տարուան ստամոքսի հիւանդութիւնը դարմանել տալու և չէր յաջողած, բժշկուեցաւ միմիայն Պրուսայի հանքային ջուրը գործածելով։ Աւելո՛րդ է ուրիշ յանձնարարութիւն։

ՕՐՈՒԱՆ ԴԷՊՔԵՐ

ՀԱՅՏԱՐ-ՓԱՇԱՅԻ ՍԻՐԱՅԻՆ ՏՐԱՄԸ. — Տիկին Վերժինի Ցախըրեանը և անոր սիրահարը սպաննող Խօսէր չէ ձերբակալուած տակաւին։ Անոր չատ նմանող մարդ մը ձերբակալուած է։ Այդ մարդը իր ինքնութիւնը հաստատած ատեն երևցած եղեր է որ ժամանակին ի բացակայութեան տասներեք տարուան բանտարկութեան դատապարտուած է Պատրքէօյի մէջ սպաննութիւն մը գործած ըլլալուն համար։ Տիկին Վերժինի Ցախըրեանի վիճակը կը բարւոքի։ Հարցաքննիչին առջև ըրած յայտարարութեան համաձայն, Խօսէր քանիցս սպառնացած է թէ զինքը և թէ սիրահարը Ալի Քէմալը սպաննելու։

ՄԱՐԴԱՍՊԱՆԻ ՄԸ ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԻՒՆԸ. — Անցեալ օր Մուսթաֆա անուն մարդ մը ներկայանալով ոստիկանութեան, յայտարարեց թէ երկու տարի առաջ Սիրքէճիի մէջ պարսիկ մը սպաննած էր։ Ոստիկանատուներուն մէջ այդ սպաննութեան տեղեկագիրները չգտնուեցան, բայց մարդը բանտ դրկուեցաւ։

ՊԱՏՈՒՈՅ ԲՌՆԱԲԱՐՈՒՄ. — Զիա անուն մարդ մը, Շիշլիի կողմը, եօթը տարեկան Մարիքայի պատիւը բռնաբարած ըլլալով ձերբակալուեցաւ։

ԵՐԿԱԹՈՒՂԻԻ ԱՐԿԱԾ. — Երէկ Սիրքէճիի կայարանը հասնող կառախումբ մը վանդակապատը կոտրելով բաւական առաջ յառաջացաւ, բայց ո և է վնաս չպատահեցաւ։ Կառախումբին յառաջամասը վնասուեցաւ։

ՆԱՒԱՅԻՆ ԱՐԿԱԾ. — Անցեալ օր Այ-Սթէֆանոյի առջև նաւակի մը մէջ զբօսնող անձ մը ծովը իյնալով խեղդուեցաւ։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԿԵԱՆՔԸ

ԽՈՅԹԻ ԽՆԴԻՐԸ ԵՒ Բ. ԴՈՒՌԸ

Պիթլիսի առաջնորդը նախընթաց օր հեռագրած էր Պատրիարքարանին թէ Խոյթ գացող զինուորները վերադարձեր են առանց ձերբակալելու ոճրագործները։ Այս հեռագիրը Պատրիարքարանի կողմէ ներկայացուեցաւ պատերազմ. նախարարութեան, հասկնալու համար թէ ինչու կը վերադառնան զինուորները։ Սակայն նոյն նախարարութիւնը պատասխաներ է թէ տակաւին հրաման մը չէ տրուեր, ընդհակառակը ինք այնպէս կարգադրած էր որ զինուորները մինչև աշուն մնան Խոյթ։ Հետևաբար նախարարութիւնը անմիջապէս հեռագրաւ տեղեկութիւն ուզեց այս մասին։

ՕՍՄԱՆ ՓԱՇԱՅԻ ՄԱՍԻՆ

Դ. Զօրարմեանին ընդդէմ Օսման փաշայի խօսքերը, ինչպէս օր օրին տեղեկագրուած էր «Արևելք»ի Մշոյ թղթակիցին կողմէ, նոյնպէս տեղեկագրուած էր Պատրիարքարան՝ Մշոյ առաջնորդին կողմէ։ Այդ այդ նամակը որուն պատճէնը եկած օրը իսկ անձամբ տեսանք Պատրիարքարանի Վարչ. դիւանին մէջ, երբ կ՚ընդօրինակուէր քարտուղարի մը կողմէ, Խառն ժողովի օրակարգին մէջ դրուելու համար, զարմանքով լսեցինք յետոյ, որ Տիգրան Սրբազանը վերցուցեր է օրակարգէն և վերջին Թաղական ժողովի նիստին մէջ, երբ ժողովականներէ ոմանք ուզեր են այդ խնդրով զբաղիլ, «Գաւառէն եկած բոլոր նամակները իմ ձեռքէս կ՚անցնին և սակայն ատանկ նամակի մը չի հանդիպեցայ» պատասխաներ է։ Արդ՝ փաստն ըլլալով որ այդ նամակը օրը օրին Պատրիարքարան եկեր, Տեղապահ մակագրեր և քարտուղարը ընդօրինակեր է, չենք հասկնար թէ ինչու Վարչութենէն ծածկել կուզուի նամակը և թէ՝ ինչու միւս կողմէ այդ նամակին ծանրակշիռ բովանդակութիւնը թագրիրով մը չի ներկայացուիր Բ. Դուռ, ինչպէս սովոր են ընել այդ կարգի պարագաներու մէջ։ Որովհետև հաստատապէս գիտենք ո՛ր այդ դէպքը բնա՛ւ չէ տեղեկագրուած Բ. Դրան՝ ինչպէս գրած էինք չաբաթ օր և կարծիք յայտնած էինք որ գուցէ նոյն օրը գործակատարին ձեռքով կը տեղեկագրուի։ Միւս կողմէ կը լսենք թէ՝ Օսման փաշայի այդ յայտարարութիւնները չափազանց զգայնութիւն պատճառեր են Բ. Դրան պաշտօնական շրջանակներուն մէջ։ Այդ առթիւ խօսակցներ յայտարարեր են՝ պաշտօնական անձերու թէ՝ արդէն Օսման փաշա Համիտի օրերէն ծանօթ է և հին ռէժիմին իբրև Եանիայի կուսակալ լաւ համբաւ մը չէ որ ձգած է։ Բ. Դուռ—նկատի առնելով Հայ և օսմ. թերթերուն հրատարակութիւնները — չաբաթ օր ինքնաբերաբար տեղեկութիւն ուզեր է Պիթլիսի կուսակալէն՝ Օսման փաշայի յայտարարութեան մասին։ Մինչև երէկ իրիկուն ուշ ատեն պատասխան մը չէր հասած Բ. Դուռ։

ՀԱՅ ՈՒՍԱՆՈՂՆԵՐ

Ուսթրի բարձրագոյն վարժարաններու ընթացաւարտներուն մէջ այս տարի 7 Հայեր կան եղեր, ամէնքն ալ յաջողակ իրենց կարգերուն մէջ։

⁂ Բարիզեան թերթերը կը ծանուցանեն թէ՝ այս տարի համալսարանական աստիճաններու ընդունելի հանդիսացած են երեք Հայ ուսանողներ՝ Զաքրեան, Բիւրքճեան և Տէօքմէճեան։

ԿՆՈՒՆՔԸ ԲԱՐԻԶԻ ՄԷՋ

Բարիզաբնակ մեծահարուստ Հայու մը՝ Պ. Էգեալեանի անդրանիկ աղջիկը ամուսնացեր է ֆրանսացի ազնուականի մը՝ Տը Ֆայի պերակոմսին հետ։

ՀՐԱԺԱՐԱԿԱՆՆԵՐ

Ատանայի Առաջնորդ Ներսէս եպս. իր հրաժարականը ղրկած է Պատրիարքարան, ուրկէ հեռագրաւ պատասխանուեցաւ թէ՝ ըստ օրէնի իր հրաժարականը պէտք է Կիլիկիոյ Ս. Կաթողիկոսին մատուցանէ։

⁂ Կ՚իմանանք թէ Բերայի Թաղական Խորհուրդին անդամներէն՝ Արտաշէս էֆ. Ֆնտըգլեան և Խնդիր էֆ. Սիմօնեան հրաժարած են Թաղական Խորհուրդի անդամակցութենէ։

ԴԷՊԻ ԵՐԿԻՐ

Ֆրէզնօյի «Ասպարէզ»ին կը գրեն Ուսթրէն թէ՝ դէպի հայրենիք մեկնողներուն թիւը երթալով կը շատնայ. իսկ շատեր ալ պատրաստութիւններ կը տեսնեն մեկնելու համար։

⁂ Վանեցի Պրն. Համբարձում Տէր-Յարութիւնեան որ Քօլօրատօի մէջ աւարտած է իր ուսումը և մեծ յաջողութիւններով ստացած է Masters of Arts ի վկայականը յուլիս 1ին Նիւ Եորքէն մեկներ է դէպի Վան, ուսուցչութեան պաշտօնով։

ԲԵՐԱՅԻ ԿՐԹԱԿԱՆ ՊԱՅՔԱՐԸ

Բերայի կրթական պայքարին առթիւ կազմուած Թաղային Յանձնախումբը բաց նամակով մը կը խնդրէ Թաղական Խորհուրդէն վարժարանի մասին որ և է կարգադրութիւն չընել Թաղեցիներու հանրագրութիւնը չառած, հակառակ պարագային պատասխանատուութիւնը պիտի մնայ Թաղական Խորհուրդին վրայ։

ՑԱՒԱԼԻ ԴԻՐՔԵՐ՝
ԱԶԳ. ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑԻ ՄԷՋ

Հայկական Կրթարանի երբեմնի հիմնադիր և ազգային վարժարաններու բազմամեայ ուսուցիչը՝ Յակոբ Գուրգէն որ կաթուածի ենթարկուած՝ իր բնակարանը քաշուած կը մնար, վերջերս փոխադրուած է Սուրբ Փրկիչ Ազգ. Հիւանդանոցը, ուր Ոսկեան յարկաբաժնի սենեակներէն մէկը յատկացուած է իրեն։ Արդարև հիւանդանոցի բժիշկներն ու Ներքին Տնօրէնութիւնը միշտ հոգածութեան առարկայ ըրած են բազմարդիւն ուսուցչին մնացորդ կեանքը։ Ծանօթ գրագէտ-մանկավարժին իբր բարոյական վարձատրութիւն՝ ասկէ առաջ յոբելեան մը պիտի սարքուէր, և սակայն յետաձգուեցաւ։ Ծանօթ վաճառական Մանուկեան եղբայրները և ուրիշներ՝ որոնք պատուաւոր աշակերտ եղած են երբեմնի ուսուցչին՝ ասկէ առաջ ձեռնարկած էին յոբելեանով մը դրամական կերպով օժանդակել գլուխը։ Եթէ այժմ կարելի չէ յոբելեանի նման ծանրաշխատ գործ մը կատարել, գոնէ անոր համեստ [illegible] կ՚արժէ դէպի յիշեալ ուսուցիչը։ Այս պարտականութիւնը անշուշտ աւելի շուտ պիտի կրնան կատարել իր արդի այն աները, որոնք առևտրական ասպարէզին մէջ մէկ մէկ ծանօթ դէմքեր են։

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԱԼԲԱՆԻԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐԸ

Շքոտրայէն հասած վերջին լուրերու համաձայն, ըմբոստները նորէն երևան ելած են Սէլչէի չրջակաները։ Կալինները գիշեր ատեն կը մտնեն։ Ըմբոստները փոքր թնդանօթներ կը գործածեն։ Խորտնկեցները մեծ վնաս կը հասցնեն ապստամբներուն, որոնք վհատած կ՚երևին։ Զինուորներէն 10 հոգի սպաննուած և վիրաւորուած են։

⁂ Գարատաղցիներ սահմանագլուխը անցած ըլլալով յուլիս 15ի գիշերը, օսմ. զինուորներուն կողմէ պատասխանուած է թշնամիին հրացանաձգութեան։ Գարատաղցիները նահանջած են։

⁂ Բ. Դուռ հասած տեղեկութիւնները յոյս կը ներշնչեն որ համաձայնութիւն մը պիտի գոյանայ։ Օսմ. կառավարութիւնը երկու-երեք օր ալ պայմանաժամ պիտի տայ Մալիսօրներուն, որպէս զի անոնք վճռեն իրենց նոր առաջարկներուն վրայ։

⁂ Զրոյց կը չրջի թէ Օսմ. կառավարութիւնը դրամական հատուցում մը պիտի ընէ Գարատաղի։ Ասիկա նուէրի ձևով պիտի ըլլայ և ոչ թէ իբր փոխարժէքը Ալպանիացի փախստականներու պահպանման ծախքին։

⁂ Գարատաղի թագաւորը իր թիկնապահը ղրկած է Բոտկորիցա, որպէս զի կարծիքի փոխանակութիւններ ունենայ ալպանիացի պետերուն հետ. այն ընթացքի մասին զոր պայմանաժամի աւարտումէն յետոյ պիտի բռնեն անոնք։

⁂ Նախարարաց Խորհուրդը իր երէկուան նիստին մէջ որոչեց նոր պայմանաժամ չտալ ապստամբներուն։ Չէթինէի օսմ. դեսպանին հրահանգ ղրկուեցաւ որպէս զի ապստամբներուն ծանուցանէ թէ անոնք կրնան օսմ. հողը վերադառնալ զինուորութիւնը Պոլսոյ և Շքոտրայի մէջ կատարելով ու տուրքերը երկու տարի յետոյ վճարելով։

ՔՈԼԷՐԱՆ

Երէկ, քսանըչորս ժամուան ընթացքին, մայրաքաղաքիս մէջ քոլէրայի 16 դէպքեր պատահեցան, որոնց 5ը մահացու։ Հին վարակեալներէն ալ 4 հոգի մեռան։

ՄԱՀՄՈՒՏ ՇԷՎՔԷԹ ՓԱՇԱ

Պատերազմական նախարարը առողջացած ըլլալով երէկ նախարարաց Խորհուրդին մասնակցեցաւ։

ՔԱՂԱՔԱՊԵՏԸ ԵՒ ՈՍՏԻԿԱՆԱՊԵՏԸ

Ոստիկանութեան տնօրէն Մաճիտ պէյ լուրի մը ներկայացուցչին ըսած է թէ սխալ է այն զրոյցը, որուն համաձայն, ինք և քաղաքապետ Սուափի միջև անհամաձայնութիւն մը ծագած ըլլայ վերջին հրդեհներուն մասին և Սուափի պէյ հրաժարած ըլլայ։

ՊԱՀՐԻՒ ՆԷԶԱՐԷԹԻՆՏԷՆ

65 թօն մուխթէլիֆ էպատտա մահրուքաթ ազարալըզլամա։

Թէքրանէլի ամիրէ իչին լիւզումը օլան պալէմէ մըզաքէրէ մունաքասա [illegible] թալիպլէրի [illegible] ֆիաթ հասըլ օլմագ իչին թալիպ օլանլարըն պօլօ թէմմուզըն 22ինճի ճումա իրթէսի կիւնի գարարը էվվէլինի վէ 26ինճի սալը կիւնի տախի պազարլըգլա [illegible] իքինճի գայր [illegible] թալիպլէրին [illegible] պահրիյէ նէզարէթի [illegible] կէլմէլէրի իլան օլունուր։

⁂

100,000 քիլօ Գարաքէօյ մալը) էֆրէնճ
100,000 » Տօփհանէլի » (կաղ պօյասը
2000 ատէտ թէնէքէ չիմէնթօ Փօչօը։

Թէրսանէի ամիրէ իչին պիր սէնէ զարֆընտա լիւզումը օլան պալայտէ մըզաքէրէ էֆրէնճ կաղ պօյասը թէնէքէ չիմէնթօ Փօչօը [illegible] թալիպլէրի [illegible] ֆիաթ հասըլ օլմագ իչին [illegible] թէմմուզըն 21ինճի ճումա կիւնի գարարը էվվէլինի վէ 25ինճի պազար իրթէսի տախի [illegible] պահրիյէ նէզարէթի [illegible] կէլմէլէրի իլան օլունուր։

ՏՕՔԹ. Ա. ԱՐՍԻԵԱՆ
ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԱՏԱՄՆԱԲՈՅԺ
ՓԻԼԱՏԷԼՖԻԱՅԻ ԱՏԱՄՆԱԲՈՒԺԱԿԱՆ
ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ ԵՒ ԱՆԴԱՄԱԶՆՆԱԿԱՆ ՔՈԼԷՃԷ
ՎԿԱՅԵԱԼ
[illegible] Պօլինօ, Բերա Թէքէ Պաշի
թիւ 87 89 50

بیوك قارلمان مغازه‌سی بك اوغلی:
موسم ختامی مناسبتیله رقابتسز تنزیلات

ԳԱՐԼԸՄԱՆ
ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ԲԵՐԱ
ԵՂԱՆԱԿԻՆ ՎԵՐՋԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԱՌԹԻՒ
ԶԵՂՉՈՒԱԾ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՒ
ՊԱՏԵՀ ԱՌՈՒԹ
10-15

او . لیون
[illegible]
بیوك موده مغازه‌سی بك اوغلی طوغری یول نومرو ۳۳۶
موسم ختامی حسبیله فوق العاده تنزیلات صاتش

Օ ԼԻՕՆ
ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ ՆՈՐԱՁԵՒՈՒԹԵԱՆՑ
ԹԻՒ 336, ԲԵՐԱ, ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ
ՄԵԾ ՎԱՃԱՌՈՒՄ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՒ
ԵՂԱՆԱԿԻՆ ՎԵՐՋԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԱՌԹԻՒ
ԱՆՄՐՑԵԼԻ ՊԱՏԵՀԱՌՈՒԹՆԵՐ
ԽԻՍՏ ԶԵՂՉՈՒԱԾ ԳԻՆԵՐՈՎ
3—4

قامبا قونیاغی وشرابلری خالص وحیله‌سزدر . بیوك بقالیه مغازه‌لرنده بولنور.
دپوسی : غلطه‌ده موخانه‌ده نومرو ٥١

ՔՕՆԵԱՔ
ԳԻՆԻՆԵՐ
ՔԱՄՊԱ

ՍԵՂԱՆԻ ԳԻՆԻՆԵՐ
ԱՂԱՆԴԵՐԻ ԳԻՆԻՆԵՐ
ՔԱՄՊԱ

Ամէն մեծ նպարավաճառներու քով կը ծախուի։ Ընդհ. մթերանոցը Մումհանէ, թիւ 51, Կալաթա։
100—17

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՍԹՐՕՆԿԻԼՕ ԵՂԲԱՐՑ
ԲԵՐԱ, ՄԵԾ ՓՈՂՈՑ, ԹԻՒ 272, (ՀԱՃՕՓՈՒԼՕ ԲԱՍԱԺԻՆ ԴԻՄ.)

ՄԵԾ ԶԵՂՉ
ԵՂԱՆԱԿԻՆ ՎԵՐՋԱՒՈՐՈՒԹԵԱՆ ԱՌԹԻՒ

ԱՐԱՆՑ ՀԱՄԱՐ
Շապիկներ, գիշերանոցներ, կիսաձեռք, բրժամա, բերքալ և կտաւէ չապիկներ, օձիքներ, թաշկինակներ, պօնէթըրի, քրավաթ ևն., ևն.։
Մնացած ապրանքներ.—800 երկգոյն [illegible] 60 դրուշի տեղ 36 դրուշի կը ծախուին, ֆանթէզի մեթրներ, սեղանի ծածկոցներ, [illegible], հովանոցներ։

ԿԱՆԱՆՑ ՀԱՄԱՐ
Ձեռնամուշտակներ, բլուզաներ, մետաքսեայ [illegible], քօմպինէզօններ, բերքալէ և կտաւէ սաւաններ, թաշկինակներ, սփռոցներ, անձեռոցներ, պօնէթըրի, մետաքսէ չրջազգեստներ։
Մնացած ապրանքներ. — Թրիքոյէ քօչ-քօրսէներ, կէս մը չինուած քօսթիւմներ։

ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄ ԸԼԼԱԼՈՎ ՄԵԾ ԶԵՂՉ
ՍԹՐՕՆԿԻԼՕ ԵՂԲԱՐՑ ՎԱՃԱՌԱՏԱՆ ՄԷՋ
7—1

ԹԻՃԱՐԷԹ ՎԷ ՆԱՖԻԱ ՆԷԶԱՐԷԹԻ

Թիճարէթ վէ Նաֆիա Նէզարէթինտէն [illegible] մամուր [illegible] իլան օլունուր։
13 Թէմմուզ 327 3—2

ՄԵԾ ԺԱՄԱՆՈՒՄ
ՆՈՐԵԶՆԵՆ ԱՊՐԱՆՔՆԵՐՈՒ
[illegible]
ԲՈԼՈՐ ՃԻՒՂԵՐՈՒՆ ՄԷՋ
ԹԻՐԻՆԿ
ԴԱԼԱԹԻԱ

ՊԱՀՐԻՒ ՆԷԶԱՐԷԹԻՆՏԷՆ

Թէրսանէի ամիրէ իչին լիւզումը օլան [illegible] մունաքասայա վազ էտիլմիշտիր [illegible] թէմմուզըն 25ինճի [illegible] 27ինճի չէրշէնպէ կիւնի [illegible] թալիպլէրին [illegible] պահրիյէ նէզարէթի [illegible] կէլմէլէրի իլան օլունուր։
9 Թէմմուզ 327 3—2

ماهر محمد قره قاشه

ՄԱՀԻՐ ՄԷՀՄԷՏ ԳԱՐԱԳԱՇ

ԲՕԶԱՃԻԷԻ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ՍՈՒԼԹԱՆ ՀԱՄԱՄ ՃԱՏՏԷՍԻ, ԹԻՒ 11 ԵՒ 12

Այս առեւտրական հաստատութեան նշանաբանն է [illegible] խարմի մէջ ու խնամալից օրէնքին հետեւիլ. «Վերմակագործութեան մէջ կ'առաջնորդէ յառաջդիմութիւնը»։ Եւրոպայի նմանօրինակ հաստատութիւններուն նման նոր վաճառատուն մը չենք տուած է, ուր Թօհաֆէթի վերաբերեալ ամէն կարգի ապրանքներ կը գտնուին։ Վաճառատան Տէրը Եւրոպայի առեւտրական ամէնէն կարեւոր կեդրոններուն մէջ բրած ուսումնասիրութեան շնորհիւ, բերել տուած է ամենայն[illegible] [illegible], [illegible] եւ ազգ. յատուկ ՁԻՒՍՏՆԵՐ, [illegible], ՓԻՓԵՐ ԵՒ [illegible] [illegible] եւ տղոց համար ՁԻՒՍՏՆԵՐ, [illegible] [illegible] ՎԱՆՈՑՆԵՐ եւ վաճառատան [illegible] ՅԱՆԿԻԼԱ, ԴՕՒԼՊԱՆ եւ ասոնց [illegible] ապրանքներ։ Կը խնդրուի անգամ մը այցելել այս վաճառատունը, համոզուելու համար թէ հոն գտնուող ապրանքները ինչ ընտիր ապակէ եւ որքան աժան են։

Վաճառատունը Մահմուտ Փաշա Շէքէրճի խանին քով 37 եւ 38 թիւ խանութներէն զատ ուրիշ մասնաճիւղ չունի։ Այս մասին յարգոյ յաճախորդներուն ուշադրութիւնը կը հրաւիրուի։ 23—52

رومانیا سرعت واپورلری

هرصالی وپنجشنبه وجمعه ایرتسی کونلری (آلافرانغه ساعت ۳ ده) استانبولدن حرکت ایدن واپورلر ۱۲ ساعتده کوستنجه‌یه مواصلت ایدرلر . هرپنجشنبه کونی (الافرانغه ۳۰ ساعتده استانبولدن حرکت ایدن واپور ۱۸ ساعتده ازمیره ، ۱۲ ساعتده ازمیردن پیره‌یه وساعت ۳ ده پیره‌دن اسکندریه‌یه مواصلت ایدرلر .

بوهفته ظرفنده حرکت ایده‌جك واپورلر

پرنچه‌زاماریا — تموز ۱۲ صالی ساعت ۳ ده کوستنجه‌یه
رومانیا — تموز ۱۴ پنجشنبه « ۳ ده کوستنجه‌یه
پرنچه‌زاماریا — تموز ۱۴ پنجشنبه « ۳ ده ازمیر، پیره واسکندریه‌یه
پرنچه‌زاماریا — تموز ۱۶ جمعه ایرتسی « ۳ ده کوستنجه‌یه

اجنته‌لر : غلطه‌ده موسیو مولر وشرکاسی
استانبولده کوپری باشنده رشادیه جاده‌سنده ریختیم خانده توفیق بك

Ռումենական Շոգենաւային Ընկերութիւն

ՔԷՕՍԹԷՆՃԷԻ ԳԻԾ

Ամէն երեքշաբթի, հինգշաբթի եւ շաբաթ օրերը Կ. Պոլսէն մեկնող շոգենաւերը 12 ժամէն Քէօսթէնճէ կը հասնին։ Հինգշաբթի օրերը մեկնող շոգենաւերը 18 ժամէն Իզմիր, 12 ժամէն Իզմիրէն Պիրէա եւ 30 ժամէն Պիրէայէն Աղեքսանդրիա կը հասնին։ Հաղորդակցութիւն Եւրոպիոյ կառախումբերուն, Պեռլինի եւ ռումանական-արագընթաց շոգեկառքերուն հետ։

Կ. ՊՈԼՍՈՅ-ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻԱՅԻ ԳԻԾ

ՅՈՒԼԻՍ
12/25 Գշ. երեկ. ժամը 3ին «Բրինչիբէսա Մարիա» դէպի Քէօսթէնճէ
14/27 Եշ. » » 3ին «Ռոմանիա» դէպի Քէօսթէնճէ
14/27 Եշ. » » 3ին «Բրինչ. Մարիա» դէպի Իզմիր, Պիրէա եւ Աղեքսան.
16/29 Շբ. » » 3ին «Բրինչիբէսա Մարիա» դէպի Քէօսթէնճէ

Տեղեկութեանց համար դիմել ռումանական [illegible] ընկերութեան [illegible] Ռ. Հ. Միւլէրի, Ղալաթիա, [illegible] եւ [illegible] ծակալ Թէվֆիք պէյի, Պոլիս, Ռ[illegible] խան, Ռըխ[illegible]

ԻՒՆԻՕՆ

ՀԱՍՏԱՏՈՒԱԾ Ի ՓԱՐԻԶ
1828-1829

1828
L'UNION
DE PARIS

ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻ Ի ՓԱՐԻԶ
9, ՓԼԱՍ ՎԱՆՏՕՄ, 9

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

[illegible]

Դրամագլուխ եւ պահեստ	329	Միլիոն Ֆրանք
1906ին գանձուած ապահովագին	30	» »
Մինչեւ 1906ի վերջը հատուցեալ վնասք	480	» »

Ինչպէս այս թուանշաններէն կ'երեւի, Ընկերութեան դրամագլուխն ու պահեստ գումարն է 329 ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔ որ ճշմարիտ երաշխաւորութիւն մը կ'ընծայէ ԻՒՆԻՕՆի ապահովագրեալներուն։

Արեւելքի համար մասնաւոր զեղչեալ սակացոյց. Նպաստաւոր պայմաններ՝ [illegible] ԳԻՐԱՁԱՆՑ քան ո՛ եւ է Ընկերութեան պայմանները. Ապահովագրութեան ամէն ձեւերը ամէնէն աժան գիներով, օրինակի համար ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ Ի ԴԷՄ ՄԱՀՈՒ, ՀՐԴԵՀԻ, ԴՐԱՄՕՃԻՒՏԻ, եւն. եւն.

Ընկերութեան Դրամատունն է ՕՍՄԱՆԵԱՆ ԿԱՅՍԵՐԱԿԱՆ ԴԱՆՔԱՆ

Թուրքիոյ եւ Արեւելքի Ընդհ. Տնօրէնութիւն
Ընդհ. Տնօրէն ՍԻՄՈՆ ԳԵՍԵՐԼԵԱՆ
Փոխ ՄԻՀՐԱՆ ՏԷՐ-ՆԵՐՍԷՍԵԱՆ

Պոլիս, Սուլթան-Համամ, Թաշճըլար Օղլու Բաղարէ,
Գործակալութիւններ Թուրքիոյ գլխաւոր քաղաքաց մէջ։

ՄԱՍՆԱՃԻՒՂԵՐ ԲՈԼՈՐ ՔԱՂԱՔՆԵՐՈՒ ՄԷՋ.

ՍԻՆԿԷՐԻ
ԿԱՐԻ
ՄԵՔԵՆԱՆԵՐԸ
[illegible]

ԱՇԽԱՐՀԻՍ
ԼԱՒԱԳՈՅՆ
ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՆ ԵՆ
[illegible]

SINGER

ՍԻՆԿԷՐԻ ԿԱՐԻ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐՈՒ ԸՆԿ.

Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղեր։

[illegible]

Տնօրէնութիւն Արեւելքի համար։ Կ. Պոլիս Բերա Մեծ փողոց 343

اوتوز سنه دنبری محترم مشتریلرمك خشنودیتلری [illegible] اعمال وطبیع ایتدیکم برنجی قندیه صابونلری تالق وصوپراندن واجزای مضره‌دن عاری او[illegible] صاحبلری محافظه‌یه قارشو دفعاتله تجربه اولنمش وبايرات عالیشان قوقولی وقوقوسز ارمه‌لی صابونلریمك صورت اعماله برقات دها اعتنا ایدیله‌رك فیئات مقطوعه ایله قوقولیسی یدی بچق، آرمه‌لیسی الی [illegible]، پراکنده دخی صاتیلور . یمن قهوه‌سنك دخی اعلا وبرنجی نوعندن جلب ایتدیردیکم جهتله اوروپانك مخلوط ومغشوش قهوه‌لرندن مشتریلریمی قورتارمق وبوصورتله وطن ومملکته خدمت مفتخره اولمق اوزره قیه‌سی اون بش غروشه فروخت اولنمقده‌در . سپارش ایتمك آرزوسنده بولنانلر آسمه آلتنده یدی نومرولی مغازه‌یه تشریف ایتسونلر .

ՅՈՒՍՈՒՖ ԱՏԱՄ ԷՖԷՆՏԻ
ՕՃԱՌԻ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆԸ
Թ. 7, ԱՍՄԱ ԱԼԹԸ, Թ. 7

Այս վաճառատունը երեսուն տարիէ ի վեր իր համբաւ հանած է կը հանէ իր անխարդախ օճառներովը, որոնց հռչակաւորութիւնը կ'արդիւնէ։ Հօտաւէտ օճառներ ալ կը ծախուին։ Այս համբաւաւոր վաճառատանը, Եէմէնի ընտիր խահուէ բերած ըլլալով, աժանագին գրուշի կը ծախէ։

خیری اقبال قوندوجی قرداشلر

بیوك خفافیه مغازه‌سی درسعادت سلطان حمام خداوردی خان نومرو ۱۱

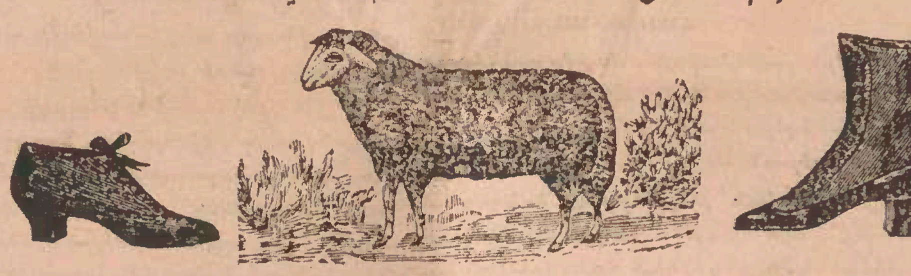

اك صوك موده‌یه موافق وهركسه‌یه الویریشلی زنه وارکك وچوجقلره مخصوص غایتله شیق وطیانقلی وصورت مخصوصه‌ده اوروپادن جلب ایلدیکمز خاص انکلیز استارین وبوتینلری وایاق قابلری وترلیکلرك هر درلوسی مغازه‌مزده بولنور . درسعادت وطشره ایچون شیمدی‌یه قدر مغازه‌مزك مالنی طوبدن صاتلقد یکن بوکره پك چوق طرفلردن وقوعبولان آرزو اوزرینه همان صاتش فیأتلری کبی معتدل فیأتله پراکنده اوله‌رق دخی صاتقده‌یز .

مغازه‌مزدن آلیش ویریش ایدنلرك اصلا الدانیه‌جقلرینی وبرکره مغازه‌مزی تشریف بیوره‌جق ذوات کرام وخانم افندیلرك صوك درجه ممنون قاله‌جقلرینی صورت قطعیه‌ده تأمین ایدرز .

طشره‌دن وقوعبوله‌جق طوبدن سپارشلر درحال کمال [illegible] اجرا ایدیلور .

ԽԱՅՐԻ ԻՔՊԱԼ ԳՕՆՏՈՒՃԻ ԵՂԲԱՐՔ
ԿՕՇԿԱՑ ՄԵԾ ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ
ՊՈԼԻՍ, ՍՈՒԼԹԱՆ ՀԱՄԱՄ, ԽՈՒՏԱՎԷՐՏԻ ԽԱՆ, ԹԻՒ 11.

Այս վաճառատան մէջ կը ծախուին [illegible] կիներու եւ տղոց յատուկ նորաձեւ, ամուր ու [illegible] [illegible] եւ [illegible], ամէն աժանագին։ Գիները չափաւոր են։

Գաւառներէն յանձնարարութիւնները փութով կը կատարուին։ 3—104

ՀԱՆՐԻ ԼԱՆՑ

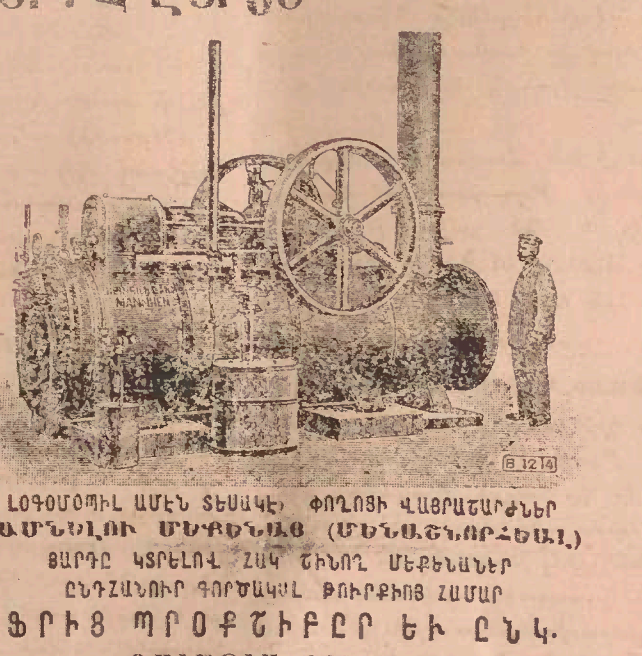

ԼՕԳՕՄՕՊԻԼ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿԷ, ՓՈՂՈՑԻ ՎԱԳՐԱՃԱՐԺՆԵՐ
ԿԱՄՆԱԼՈՒ ՄԵՔԵՆԱՑ (ՄԵՆԱՑՆՈՐՀԵԱԼ)
ՑՈՐԵՆ ԿՏՐԵԼՈՒ ԶԱՆԿ ՇԻՆՈՂ ՄԵՔԵՆԱՆԵՐ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ
ՖՐԻՑ ՊՐՕՔՇԻՒԲԸՐ ԵՒ ԸՆԿ.
ՂԱԼԱԹԻԱ, ՎՕԻՎՕՏԱ ԽԱՆ

مانهایمده « هانری لانس » فابریقه‌سی معمولاتی
هرجنس لوقوموبیللر وسوقاق لوقوموتیفلری ، صمان کسوب بالیه یاپان ماکنه‌لر خرمن (باتوز) ماکنه ، امتیازلی :
عموم ممالك عثمانیه اجنته‌لری فریس بروقشییر وشرکاسی
درسعادت غلطه وویووده خان
12-54

ՌՕՅԼ ԷՔՍՉԷՆՃ ԷՇԻՒՐԸՆՍ

[illegible] 5.250.000 ԱՆԳԼ. ՈՍԿԻ [illegible]

Ծովային Ապահովագրական Ընկերութիւն
ՓՈԽԱԴՐՈՒԹԵԱՆՑ ՎՏԱՆԳՆԵՐՈՒ
ՇՈԳԵՆԱՒԵՐՈՒ [illegible] ՄԻՋՈՑԱՒ
ՈՒ ԱՄԷՆ ՏԵՍԱԿ ԱՐԿԱԾՆԵՐՈՒ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԵԱՆՑ ԴԷՄ
ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆՆԵՐ
ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԳԼԽԱՒՈՐ ՔԱՂԱՔՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ
Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել՝
[illegible]
[illegible]
Ղալաթիա թիւ 6, 7 եւ 8, [illegible] խան 27—52

ԱՅԽԱՐՀԱՀՌՉԱԿ ՄԻԼՆԷՐ ԱՆԳԼ. ԴՐԱՄԱՐԿՂՆԵՐ

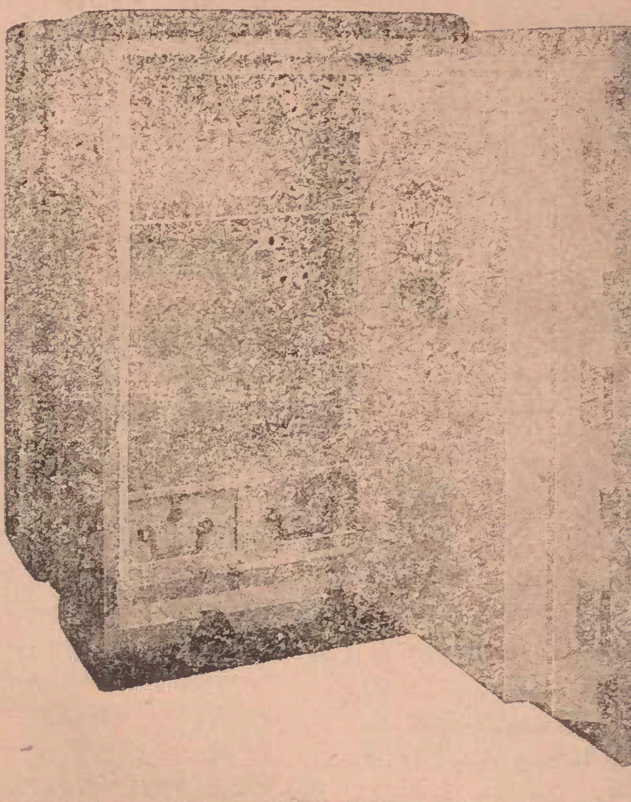

عموم ممالك عثمانیه و کلی درسعادت غلطه‌ده کورکجیلر خانده نومرو ۱، ۲، ۳ سیدنه‌ی نوویل وشرکاسی

[illegible]

ՍԻՏՆԷՅ ՆՕՎԻԼ ԵՒ ԸՆԿ.

ՀԱՅԹԱՅԹԻՉ
ՕՍՄ., ԱՆԳԼ. ԵՒ ՈՒՐԻՇ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆՑ, ԱՄԵՆԱՄԵԾ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ՈՒ ՍԵՂԱՆԱՒՈՐԱԿԱՆ ՀԱՍՏԱՏՈՒԹԵԱՆՑ
ՄԻԼՆԷՐ ԴՐԱՄԱՐԿՂՆԵՐԸ ԱՄԷՆ ԱՊԱՀՈՎՈՒԹԻՒՆ Կ'ԸՆԾԱՅԵՆ
ԳՈՂԵՐՈՒ ԵՒ ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԸՆԴՀ. ԳՈՐԾԱԿԱԼ
ՍԻՏՆԷՅ ՆՕՎԻԼ ԵՒ ԸՆԿ.
Ղալաթիա, Գէորգ պէյ խան, թիւ 1-2-3 104—5

[illegible]

ԵԴՈՒԱՐԴ ՇԱՀՊԱԶ

ՄԱՍՆԱԳԷՏ
ԱՉՔԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Բարիզի Բժշկական Համալսարանի Ակնաբուժական Կլինիքին մէջ մասնագիտութիւնը կատարելագործած եւ ԳԷՆՋԼԷՆԻ հիւանդանոցին մէջ երբեմն ակնաբոյժ երկար փորձառութիւն ստացած, մեծ խնամքով կը դարմանէ աչքի ամէն հիւանդութիւնները։ Նա երբ (օտտի) կը չափէ ստոյգ գործողութեամբ եւ [illegible] Պոլսոյ մէջ գործածուած [illegible] գործիքով [illegible] եւ [illegible] յատուկ եւ [illegible] [illegible] աչքի հիւանդութիւնները՝ [illegible] մէջ նոր դեղ մը ներարկելով [illegible] կը դարմանէ, եւ առանց ցաւ պատճառելու կը կատարէ խաբարաքի (ջէրոէ) եւ աչքի վերաբերեալ ամէն տեսակ գործողութիւն առողջութենէ զատ եւ ամէն [illegible] տեղ [illegible] [illegible] աչքեր կը գտնէ։ Հիւանդ կ'ընդունի մինչեւ կէսօր, Պաղչէ-Գափու. Համիտիէ Սպիլին դիմաց Իւքիւնեան դեղարանը. կէսօրէն վերջ Բերա, Շիշլի Ճամբայ, Ֆերիքեանի հիւանդանոցին դիմաց. 91 թիւ դարմանատունը։ Ուրբաթ օրեր նոյն դեղարանը, իսկ երեքշաբթի օրեր ցերեկէն վերջը իր տան դիմաց հիւանդները ձրիաբար կը դարմանէ։

21—50

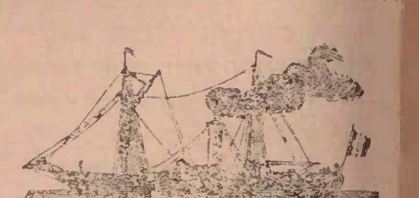

ՇՈԳԵՆԱՒԱՅԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
Աւստրօ-ամերիկեան
(Cie. de navigation Austro-Americana)
ԱՆԴՐԱՏԼԱՆՏԵԱՆ 45 ՇՈԳԵՆԱՒ

Կ. Պոլսէն [illegible] ամէն հինգշաբթի օր Մասնաւոր [illegible] [illegible] [illegible]։ [illegible] [illegible]։ [illegible] [illegible] Թրիէսթ [illegible]։

Աւելի մանրամասն տեղեկութեանց համար դիմել գլխաւոր գործակալութեան, Ղալաթիա, [illegible] [illegible] [illegible] եւ Արապեան խանին վերեւ թիւ 24։ Ընդհ. գործակալ
ԹԷՕՏՕՐ ՔՈՒՐՄԻԶ

ՍՈՒՐԻՈՅ ԳԻԾ

«Մինիէ» շոգենաւը, Նաւապետ Լիւ-[illegible], 1911 օգոստ. 2 չորեքշաբթի Սուրիոյ եզերքէն հասնելով, 22 [illegible] շաբաթ օրը կը մեկնի դէպի Կելի[illegible], Տարտանէլ, Միտիլլի, Իզմիր, Քիոս, [illegible], Մէրսին, Աղեքսանդրիա, Թարապուլուս, Պէյրութ, Հայֆա, Եաֆա, Բորթ Սայիտ եւ Աղեքսանդրիա։

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել Ղալաթիա, քարափին վրայ, Մէյմէնէճիլէր խան, Պոլիս՝ Վալիտէ Սուլթան խան։

ԽՏԻՎԻԷԼ ՄԷՅԼԼԱՅՆ

پوسته خدیویه

ՇԱԲԱԹԱԿԱՆ ԱՐԱԳ ԵՐԹԵՒԵԿ
Կ. ՊՈԼՍՈՅ ՓԻՐԷՈՒԻ Ե. ԱՂԵՔՍԱՆԴՐԻՈՅ
ՄԻՋԵՒ ԷԼԵԿՏ. ԼՈՒՍԱՒՈՐՈՒԹԻՒՆ

Առաջնակարգ նաւ.— Սեղանի գինին ձրի

«Օսմանիէ» շոգենաւը, Նաւապետ Կէմպլ, կը հասնի Աղեքսանդրիայէն Բշ. օր յուլիս 31ին եւ պիտի մեկնի երեքշաբթի օգոստ. 1ին երեկոյեան ժամը 3ին դէպի Աղեքսանդրիա, հանդիպելով Միտիլլի, Իզմիր եւ Պիրէա։

ՏՊԱՐԱՆ
"ԱՐԵՒԵԼՔ"
ԱՐՏՕՆԱՏԷՐ Դ. ՊՕՂԱՃԵԱՆ

عثمانلی مغازه‌سی قره‌قاش ابراهیم

سلطان حمام نومرو ۴۲

ایصمارله وحاضر عسکری البسه‌لر : ایصمارله حاضر سیویل البسه‌لر

مغازه‌مزده یکی کشاد ایتدیکمز مانیفاطوره دائره‌سنه بودفعه پارسدن انکلتره‌دن، ایتالیادن، اسویچره‌دن، صوك موده‌یه موافق صورتده هرنوع ایپکلی، یوکلی قمشلرله چارشافلق بلوزه‌لق غایت ظریف رنکارده قماشلر، قروپ دوشین قماشلر الحاصل مانیفاطوره‌یه عائد کلیتلی قماشلر جلب ایدلمشدر .. فیأتلر احتمالك خارجنده اوجوز اولدیغی کبی چشیدلرك نفاستی ده آیریجه جالب ممنونیتدر .

رقابت مشروعه هدف آمالمزدر

طبع سلیمه موافق صورتده قماش المق آرزو بیوران خانم افندیلر بردفعه مغازه‌مزی تشریف ایدرلرسه بهمحال ممنون قاله‌جقلرینی تأمین ایلرز . . .

17